БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 278 (19.654). • 1986 йил 10 декабрь, чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Қонуни

УМУМИЙ ТАЪЛИМ ВА ҲУНАР МАКТАБИНИ ИСЛОҲ ҚИЛИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ХАЛҚ МАОРИФИ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУНИГА ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА

«Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг Асосий йўналишлари муносабати билан ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги Қонуни асосларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида» 1985 йил 27 ноябрда қабул қилинган СССР Қонунига биноан Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг «Халқ маорифи тўғрисида»ги 1974 йил 7 август Қонунига (Ўзбекистон ССР Олий Советининг ведомостлари, 1974 йил, № 22, 249-модда; 1979 йил № 34, 474-модда) ўзгартиш ва қўшимчалар киритилиб, мазкур Қонуннинг янги таҳрири тасдиқлансин.

2-модда. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг халқ маорифи тўғрисидаги қонуни 26, 28 ва 33-моддаларини қўлланиш тартибини белгилаш топширилсин.

3-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССР ҳукумати қарорларини Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг янги таҳрирдаги халқ маорифи тўғрисидаги қонунига мувофиқлаштириб чиқиш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Р. НИШОНОВ
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА
Тошкент шаҳри. 1986 йил 6 декабрь.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 70 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ ОЛТИАРИҚ РАЙОНИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ УЛУҒ ОКТЯБРЬ 70 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ ЮЗАСИДАН

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Олтиариқ райони қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXVII съездининг, КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленумининг қарорларини амалга ошира бориб, давлатга пахта сотиш планини муддатидан илгари, 5 ноябрда бажардилар, тайёрлов пунктларига 41 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» етказиб берилди. Агросаноат комплексининг бошқа тармоқларида ҳам социалистик мажбуриятлар муваффақиятли адо этилмоқда. Дон, сабзавот, узум, пилла тайёрлаш планлари бажарилди. Чорвачилик маҳсулотлари ўтган йилга нисбатан илдам суръатлар билан топширилмоқда. Район қишлоқ меҳнаткашлари 1986 йил топшириқларини намунали якунлаб, келгуси йили муваффақиятли ишлаш учун мустаҳкам замин ҳозирлашга азму қарор беришган.

Район далалари ва фермаларининг меҳнатчилари мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш борасида партия ишлаб чиққан йўлни астойдил маъқуллаб ва якдиллик билан қўллаб-қувватлаб, Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақага қўшилдилар ва қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилдилар:

Мавжуд ишлаб чиқариш потенциалидан самарали фойдаланиш, комплекс механизацияни ва прогрессив технологияларни, меҳнатни ташкил этиш ҳамда унга ҳақ тўлашнинг илғор методларини жорий этиш асосида суғориладиган ерлар унумдорлиги оширилади, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан шу беш йиллик икки йили плани 1987 йилнинг 7 ноябригача бажарилади. Октябрь юбилейигача 84 минг тонна пахта етиштирилиб, давлатга сотилади, бу эса давлат планига қараганда 2,2 минг тонна кўпдир; 4,7 минг тонна дон; 42 минг тоннадан зиёдроқ мева-сабзавот ва полиз маҳсулотлари сотилади ёки белгиланган топшириқ 1,4 минг тонна ошириб адо этилади. Умумиттифоқ фондига мева-сабзавот маҳсулотлари жўнатиш юзасидан беш йиллик икки йили плани ошириб бажарилади. Маҳсулотнинг жами ўсишига деҳқончилик ва чорвачиликни интенсивлаш йўли билан эришилади.

Жамоат чорвачилигини жадал ривожлантириш таъминланади. 1987-1988 йиллардаги қишлов учун ҳар бир шартли чорва мол ҳисобига 20 центнердан озуқа бирлиги тайёрланади. 1987 йилда ҳар бир соғин сигирдан олинадиган сут 2500 килограммга, гўштга топшириладиган қорамолларнинг ўртача вазни 430 килограммга етказилади, бу эса ўтган йиллдаги даражадан 30 килограмм ортиқдир.

Қишлоқни социал ривожлантириш суръатлари оширилади, 1987 йилда фойдаланишга топшириладиган уй-жойлар 1985 йилга нисбатан 17 процент кўпайтирилади ва 1,5 минг квадрат метрдан ортиқ қўшимча уй-жой фойдаланишга топширилади, 440 ўринли мактабгача тарбия болалар муассасалари, 195 ўринли касалхоналар, 400 ўринли кинотеатр, кунига 182 кишига хизмат қиладиган ҳаммом, савдо саҳни 400 квадрат метрга борадиган магазинлар барпо этилади, ўқув йили бошлангунга қадар 2176 ўқувчига мўлжалланган мактаблар қуриб битказилади. 20 километр автомобиль йўли, 5 километр водопровод ва 21 километр газопровод шохобчалари белгиланган муддатдан олдин қуриб битказилади. Дала ва фермалар меҳнатчиларининг меҳнат ҳамда дам олиш шароитлари яхшиланади, қўшимча 7 та дала шийпони барпо этилади, барча мавжуд дала шийпонларида эса ошхона блоклари, овқатланиш, дам олиш хоналари жиҳозланади.

Район агросаноат комплексининг барча бўғинларини малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш программаси амалга оширилади, бригадирлар, звено бошлиқлари, механизаторлар, сувчилар ҳамда бошқа ходимларни ҳосил олиш интенсив технологияларига ўргатиш кенг авж олдирилади. 1987 йилнинг январь-февраль ойларида олти кунлик программа бўйича қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча ходимлари деҳқончилик ҳамда чорвачиликнинг илғор методлари ва усулларига ўқитилади. Ўқиш илғор бригадалар ва фермалар базасида ўтказилади. 650 нафар механизатор қайта тайёрланади, курсларда эса 110 нафар мутахассис қайта тайёрланади. Илғор хўжаликларнинг ўрта бўғин раҳбарлари ҳамда мутахассисларидан 25 киши қолоқ бригадалар, бўлимлар ва фермаларга, 50 киши илғор коллективларга стажировкага юборилади.

Қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан интенсивлаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, инсон омилини активлаштириш ҳисобига меҳнат унумдорлиги 1985 йилга нисбатан 8 процент оширилади, пландан ташқари 3,5 миллион сўмлик фойда олинади, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг рентабеллиги оширилади.

Олтиариқ райони меҳнаткашлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш юзасидан КПСС XXVII съезди ўртага қўйган вазифаларни бажариш учун бутун куч, тажриба ва маҳоратимизни сарфлаймиз, ўн иккинчи беш йилликнинг иккинчи йили — Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги байрам қилинадиган йилни янги меҳнат зафарлари билан нишонлаймиз, деб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига ваъда берадилар.

Социалистик мажбуриятлар район қишлоқ хўжалиги коллективлари ҳамда корхоналарда муҳокама этилиб, қабул қилинган.

«УЗАГРОПРОМСТРОЙ»НИНГ ХОРАЗМ ОБЛАСТИДАГИ 2-ТРЕСТИГА ҚАРАШЛИ 108-МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИЛГАН КЎЧМА КОЛОННА МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВИНИНГ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

«Узагропромстрой»нинг Хоразм областидаги 2-трестига қарашли механизациялаштирилган кўчма колонна ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС XXVII съездининг қарорларини амалга ошира бориб, ўн иккинчи беш йиллик биринчи йилининг ўн ойлик планини муддатидан илгари бажардилар.

Механизациялаштирилган кўчма колонна меҳнатчилари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг бўлажак 70 йиллигини — меҳнатда янги-янги муваффақиятлар билан нишонлашга ҳаракат қилиб, зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар:

Ўн иккинчи беш йилликнинг икки йили қурилиш-монтаж ишлари плани Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигигача, муддатидан илгари бажарилади ҳамда ишга тушириладиган барча қувватлар ва объектлар муддатидан икки ой барвақт фойдаланишга топширилади. Пландан ташқари 800 минг сўмлик иш бажарилади.

Қурилишнинг техникавий даражасини ошириш, фан ва техника ютуқларини жорий этиш ҳисобига камида 20 минг сўм миқдорида шартли йиллик иқтисодий самара олиниши таъминланади ва техника ахборотидан олинган тадбирларни жорий этиш, тажриба айрибошлашдан 15 минг сўм иқтисодий самара кўрилади.

Ихтиролар ва рационализаторлик таклифларини жорий этишдан камида 20 минг сўмлик шартли йиллик иқтисодий самарага эришилади.

Қурилиш жараёнлари янада механизациялаштирилади, сувоқчилик ва бўёқчилик ишларини механизациялаш даражаси 90 процентгача етказилади.

Жами қурилиш-монтаж ишлари ҳажми коллектив пудрат методи билан бажарилади.

Меҳнат унумдорлигининг планга нисбатан бир процент ўсиши таъминланади ва қурилиш таннархи пландан ташқари 0,5 процент арзонлаштирилади.

Тўғри жойлаштириш, сақлаш ва оқилона фойдаланиш ҳисобига моддий ресурслардан:

металл прокати — 9 тонна;

цемент — 51 тонна;

ёғоч-тахта — 42 куб метр;

электр энергияси — 20 минг киловатт-соат тежалишига эришилади.

Тежалган материаллар ва энергетика ресурслари билан икки кун ишлаб берилади.

31 ишчининг, 8 нафар инженер-техник ходим ва хизматчининг малакаси оширилади, янги ишга кирувчи ишчилардан 25 киши қурувчилик касбларига ўргатилади.

Барча ходимлар зарур санитария-маиший хоналари билан таъминланади, қурилиш майдонларида қўшимча 5 та душхона кийимхонаси билан комплекс ҳолда барпо этилади.

Механизациялаштирилган кўчма колоннанинг турар-жой биноларига туташ территорияларини ободонлаштириш яхшиланади ва кўкаламзорлаштирилади.

Механизациялаштирилган кўчма колонна меҳнаткашлари партия ва Совет ҳукуматининг тинчликни сақлаб қолиш, Ватан экономикаси ва қудратини мустаҳкамлаш юзасидан кўраётган чора-тадбирларини тўла-тўкис ва батамом маъқуллаб, қўллаб-қувватлайдилар, ўн иккинчи беш йилликнинг масъулиятли вазифаларини бажариш борасида фидокорона меҳнат қиладилар.

Социалистик мажбуриятлар механизациялаштирилган кўчма колонна коллективининг умумий йиғилишида қабул қилинган.

ДАВР БИЛАН ҲАМНАФАС

Кино — ҳаётимизнинг барча жабҳаларида қайта қуриш учун курашнинг қудратли воситасидир. Санъат миллионлаб одамларга мураббий бўлмоғи учун даврни ҳис қила билиш, уни ижодда акс эттира билиш лозим. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети III пленуми қарорлари асосида ижодий союзнинг вазифаларини муҳокама қилган Ўзбекистон Кинематографчилар союзи правлениесининг Тошкентда бўлиб ўтган пленумида ана шу фикр янграгди.

Республика Кинематографчилари союзи правлениесининг биринчи секретари А. З. Қобулов докладида ва нутқларда яратилаётган картиналарнинг ғоявий-бадиий даражаси давр талабларидан ҳали жиддий орқада қолаётганлиги, фильмларда ўткир ҳаётий муаммолар ҳадиксираб, эҳтиёткорлик билан кўтарилаётганлиги таъкидланди. Кинематографчилар баъзан қайта қуриш, янгиланишнинг бош, асосий масалаларини четлаб ўтмоқдалар. Ҳолбуки, жамиятимизда олға қараб актив ҳаракат қилишимизга халақит бераётган салбий ҳодисаларга қарши авж олиб кетган кескин кураш экран усталарига тўлақонли ижод учун кенг майдон очиб бермоқда. Санъаткорнинг юксак маънавийлик, одамларнинг ҳис-туйғулари ва ўй-фикрларининг поклиги учун курашининг моҳиятини инсон омили, замонамиз қиёфасини ўзгартираётган, ўз орқасидан кишиларни эргаштириб боришга қодир бўлган актив қаҳрамон образини яратиш ташкил этади.

Бошланган қайта қуришни жадаллаштириш ҳамда ўз ишига танқидий назар ташлаш муҳимлиги ҳақида гапириб, пленумда нотиқлар мавзулари майда, бадиий жиҳатдан хом асарлар йўлига тўсиқ қўйиш, социалистик воқеликни ҳаққоний акс эттириш лозимлигига эътиборни қаратдилар. Шу мақсадда союз секретариати иш практикасига учала студия тематик планларини кўриб чиқишни йўлга қўйиш, истеъдодли ва иқтидорли мутахассисларга йўл очиб бериш, экран усталари ва ижодкор ёшларнинг томошабинлар билан алоқаларини янада ривожлантириш зарурлигини таъкидладилар. Кино арбоблари республика меҳнаткашларини ғоявий-эстетик тарбиялашга катта ҳисса қўшишлари лозим. Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган кинолenталар яратишга алоҳида эътибор бериш керак, деб таъкидланди пленумда.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 9 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар, иккинчи устун — бир кунда шудгорланган майдон, учинчи устун — мавсум бошидан буён.

Наманган	1,4	97,3
Тошкент	0,57	95,7
Фарғона	1,7	91,1
Жиззах	2,3	87,6
Бухоро	2,4	84,9
Навоий	1,2	84,8
Қашқадарё	3,0	82,0
Сирдарё	3,2	81,7
Самарқанд	1,5	80,0
ҚҚАССР	0,5	66,9
Хоразм	1,6	59,1
Сурхондарё*	3,1	53,4
Андижон	3,2	52,7
Республика бўйича	2,1	79,5

*) Маълумот аниқланган.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ҚОНУНИ

Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг Асосий йўналишлари ҳамда халқ маорифи тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунининг янги таҳрири тасдиқланиши муносабати билан Ўзбекистон ССРнинг баъзи Қонун актларига ўзгартишлар киритиш ҳақида

«Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг Асосий йўналишлари ҳамда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги Қонуни асосларининг янги таҳрири тасдиқланиши муносабати билан СССРнинг баъзи қонун актларига ўзгартишлар киритиш ҳақида» 1985 йил 27 ноябрда қабул қилинган СССР Қонунига мувофиқ ва халқ маорифи тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунининг янги таҳрири тасдиқланиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССРнинг Қонун актларига қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1-модда. «Соғлиқни сақлаш тўғрисида» 1970 йил 23 декабрда қабул қилинган Ўзбекистон ССР Қонунига (Ўзбекистон ССР Олий Советининг ведомостлари, 1970 йил, № 36, 426-модда; 1979 йил, № 33, 456-модда):

1) 11-модданинг сарлавҳасидаги «болалар муассасалари» деган сўзлар «мактабгача тарбия ва мактабдан ташқари болалар муассасалари, умумий таълим мактаблари» деб ўзгартирилсин;

шу модданинг иккинчи қисмидаги «мактабдан ташқари тарбия муассасалари» сўзларидан сўнг вергул қўйилиб, «умумий таълим мактаблари» сўзлари қўшилсин;

2) 26-модданинг биринчи қисмидаги «биноларни, иш жойларини» деган сўзлар «бинолар ва бошқа биноларни, иш жойларини, таълим-тарбия муассасалари бинолари ва хоналарини, бошқа иншоотларни», деб ўзгартирилсин;

3) 56-модданинг иккинчи қисмидаги «ҳомиладор хотинлар ва болали оналар учун санаторийлар ва дам олиш уйлари, яслилар, боғчалар ва бошқа болалар муассасалари» деган сўзлар «ҳомиладор хотинлар ва болали оналар учун санаторийлар, бошқа соғлиқни сақлаш муассасалари, дам олиш уйлари, болалар яслилари, боғчалар ҳамда бошқа хил мактабгача тарбия болалар муассасалари» деб ўзгартирилсин;

4) 59 ва 60-моддалар қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

59-модда. Болалар ва ўсмирларнинг соғлиғини мустаҳкамлаш ва сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш

Уйғун камол топган соғлом ёш авлодни тарбиялаб етиштириш мақсадида давлат органлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар, колхозлар, бошқа кооператив, касаба союз ҳамда ўзга жамоат ташкилотлари мактабгача тарбия ва мактабдан ташқари болалар муассасалари, умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника ва ўрта махсус ўқув юртлари ҳамда бошқа хил таълим-тарбия муассасаларининг кенг шохобчаларини ривожлантиришни белгиланган тартибда таъминлайдилар. Мазкур таълим-тарбия муассасаларида болалар ва ўсмирлар учун улар соғлиғини сақлаш ва мустаҳкамлаш ҳамда гигиена тарбияси учун зарур шароитлар яратиб берилади. Ўқув-меҳнат, ўқув-ишлаб чиқариш ишлари, шунингдек, болалар ва ўсмирлар машғулотларининг тахминий режими СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги билан келишиб туриб белгиланади.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, халқ депутатлари тегишли Советлари ижроия комитетларининг соғлиқни сақлаш бўлимлари (бошқармалари), шунингдек, ўз ихтиёрида соғлиқни сақлаш муассасалари мавжуд бўлган министрликлар, давлат комитетлари ва идоралар мактабгача тарбия болалар муассасаларида тарбияланаётганлар, ўрта умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника ва ўрта махсус ўқув юртлари ҳамда бошқа таълим-тарбия муассасаларининг ўқувчилари билан даволаш-профилактика ва санитария-гигиена ишлари олиб боришни уюштирадилар.

Болалар ва ўсмирларнинг соғлиғини сақлаш ҳамда мактабгача тарбия ва мактабдан ташқари болалар муассасаларида, умумий таълим мактабларида, ҳунар-техника, ўрта махсус ўқув юртларида ва бошқа таълим-тарбия муассасаларида соғломлаштириш тадбирларини амалга ошириш устидан контролни соғлиқни сақлаш органлари ва муассасалари халқ маорифини бошқарувчи давлат органлари ва ўз ихтиёрида ана шундай таълим-тарбия муассасалари бўлган бошқа давлат органлари билан биргаликда жамоат ташкилотлари иштирокида олиб борадилар.

60-модда. Болаларни боқишда гражданларга бериладиган давлат ёрдами

Мактабгача тарбия болалар муассасалари ва баъзи бир бошқа таълим-тарбия муассасаларида болаларни боқиш учун қилинадиган асосий харажатлар давлат бюджети ҳисобидан, шунингдек, ана шундай мақсадлар учун давлат корхоналари, муассасалари, ташкилотлари, колхозлар, бошқа кооператив, касаба союз ҳамда ўзга жамоат ташкилотлари ажратадиган маблағлар ҳисобидан қилинади.

Жисмоний ёки руҳий мажруҳ болалар ва ўсмирлар махсус гўдаклар уйларида, мактабгача тарбия болалар муассасаларида, болалар уйларида, махсус аҳамиятга молик бошқа таълим-тарбия муассасаларида ёки умумий аҳамиятга молик таълим-тарбия муассасалари ҳузуридаги махсус группаларда давлат ҳисобидан боқилади;

5) 62-модданинг сарлавҳасидаги «меҳнат ва ишлаб чиқариш таълимини» деган сўзлар «меҳнат таълимини, ўқувчиларнинг ижтимоий-фойдали, унумли меҳнатини, ҳунар-техника ва ўрта махсус ўқув юртларидаги ўсмирларнинг ишлаб чиқариш таълимини, ўсмирларнинг ишлаб чиқаришдаги профессионал таълимини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

шу модданинг биринчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўқувчиларнинг ижтимоий-фойдали, унумли меҳнати билан боғлиқ бўлган меҳнат таълими, ҳунар-техника ва ўрта махсус ўқув юртларидаги ўсмирларнинг ишлаб чиқариш таълими, ўсмирларнинг ишлаб чиқаришдаги профессионал таълими уларнинг ёшига, жисмоний ва ақлий камолоти ҳамда саломатлигига мувофиқ келувчи касблар бўйича олиб борилишига рухсат этилади ҳамда мунтазам медицина контроли остида ўтказилади»;

шу модда биринчи қисмидан кейин қуйидаги мазмунда бўлган янги қисм билан тўлдирилсин:

«Ўқувчиларнинг меҳнат таълими, ижтимоий-фойдали, унумли меҳнати, ҳунар-техника ва ўрта махсус ўқув юртларидаги ўсмирларнинг ишлаб чиқариш таълими, уларнинг ишлаб чиқаришдаги профессионал таълими, амалга ошириладиган касблар рўйхати СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги билан келишиб туриб белгиланган тартибда тасдиқланади. Мазкур касблар бўйича таълим олишга халақит берувчи медицина кўрсатмалари рўйхати СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги томонидан белгиланади»;

шу модданинг иккинчи қисми учинчи қисм деб ҳисоблансин.

2-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1971 йил 17 декабрда қабул қилинган Қонуни билан тасдиқланган Ўзбекистон ССР Меҳнат қонунлари Кодексига (Ўзбекистон ССР Олий Советининг ведомостлари, 1971 йил, № 34, 322-модда; 1977 йил, № 32, 322-модда; 1983 йил, № 7, 116-модда);

1) 204-модданинг иккинчи қисмидаги «бевосита корхонанинг ўзида таълим олган» деган сўзлар «ишлаб чиқаришда профессионал таълим олган» деб ўзгартирилсин;

2) 208-модданинг сарлавҳаси ва биринчи қисми қуйидаги янги таҳрирда баён этилсин:

208-модда. Ёшларни ишга ва ишлаб чиқаришда профессионал таълим олишга қабул қилиш брони

Умумий таълим мактабларини, ҳунар-техника ўқув юртларини битириб чиққан ёшларни, шунингдек ўн саккиз ёшга тўлмаган бошқа шахсларни ишга ва ишлаб чиқаришда профессионал таълим олишга қабул қилиш брони барча корхоналар ва ташкилотлар учун белгилаб қўйилади:

3) 209-моддадаги «ҳунар-техника ва техника билим юртларини» деган сўзлар «ҳунар-техника ўқув юртларини» деб ўзгартирилсин;

4) 212-модданинг сарлавҳаси ва иккинчи қисмидаги «ишлаб чиқариш таълимини», «ишлаб чиқариш таълими» деган сўзлар мос равишда «ишлаб чиқаришда профессионал таълимни», «ишлаб чиқаришда профессионал таълим» деб ўзгартирилсин;

шу модданинг биринчи қисмидаги «ва бошқа хил ишлаб чиқариш таълимини» деган сўзлар «ва ишлаб чиқаришда профессионал таълимнинг бошқа формаларини» деб ўзгартирилсин;

5) 213-модданинг сарлавҳаси ва текстидаги, 214 ва 215-моддалардаги «ишлаб чиқариш таълими», «ишлаб чиқариш таълимини» деган сўзлар мос равишда «ишлаб чиқаришда профессионал таълим», «ишлаб чиқаришда профессионал таълимни» деб ўзгартирилсин;

6) 216-модданинг сарлавҳасидаги «ишлаб чиқариш таълимини» деган сўзлар «ишлаб чиқаришда профессионал таълимни» деб ўзгартирилсин;

мазкур модданинг текстидаги «ишлаб чиқариш таълимини нақадар муваффақиятли ўтаганликлари, уларнинг умумий таълим ва профессионал тайёргарлиги» деган сўзлар «ишлаб чиқаришда профессионал таълимни нақадар муваффақиятли ўтаганликлари, уларнинг умумий ўрта ва ҳунар-техника таълими» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

7) 217-модданинг сарлавҳаси ва текстидаги «умумий таълим» деган сўзлар «умумий таълим мактабларида» деб ўзгартирилсин;

8) 222-моддадаги «кечки (сменали) профессионал-техника ўқув юртларида» деган сўзлар «таълим олишнинг кечки (сменали) формасидаги ўрта ҳунар-техника билим юртларида, билим юртларининг кечки (сменали) бўлимларида» деб ўзгартирилсин.

3-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1983 йил 5 июлда қабул қилинган Қонуни билан тасдиқланган Ўзбекистон ССР Уй-жой Кодексининг (Ўзбекистон ССР Олий Советининг ведомостлари, 1983 йил, №19, 320-модда; 1985 йил, №10, 84-модда) 43-моддасининг биринчи қисми қуйидаги мазмунда бўлган ўн биринчи абзац билан тўлдирилсин:

«Умумий таълим мактаблари ва ҳунар-техника ўқув юртларининг ўқитувчиларига ҳамда бошқа педагог ходимларига».

4-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1970 йил 24 июнда қабул қилинган Қонуни билан тасдиқланган Ўзбекистон ССРнинг ахлоқ тузатиш-меҳнат Кодексига (Ўзбекистон ССР Олий Советининг ведомостлари, 1970 йил, №18, 168-модда; 1973 йил, №19, 257-модда; 1982 йил, №16, 277-модда; 1985 йил, №25, 262-модда);

1) 7-модданинг биринчи қисмидаги «умумий таълим ва профессионал техника таълимидан» деган сўзлар «умумий таълим ва профессионал тайёргарликдан» деб ўзгартирилсин:

2) 40-модданинг биринчи қисмидаги «умумий таълимни ёки профессионал техника таълимини тугаллашлари» деган сўзлар «умумий таълимни тугаллашлари ёки профессионал тайёргарликдан ўтишлари» деб ўзгартирилсин;

3) ўнинчи бобнинг номи ва 59, 61, 62, 63, 64-моддалар қуйидаги таҳрирда берилсин:

«ЎНИНЧИ БОБ

Озодликдан маҳрум қилинган шахсларнинг умумий ўрта таълим, ҳунар-техника таълими, ишлаб чиқаришда профессионал таълим олиши

59-модда. Озодликдан маҳрум қилинган шахсларнинг умумий ўрта таълим олиши

Ахлоқ тузатиш-меҳнат муассасаларида ёшлар орасидаги маҳкумларга умумий ўрта таълим берилади. Қирқ ёшдан ошган маҳкумлар ҳамда биринчи ва иккинчи группа инвалиди бўлган маҳкумлар умумий таълим олишга ўз истакларига қараб жалб этиладилар. Бундай шахсларнинг умумий таълим олиши рағбатлантириб борилади ва уларнинг ахлоқан тузалганлик ҳамда қайта тарбияланганлик даражасини белгилаш чоғида ҳисобга олинади.

61-модда. Озодликдан маҳрум қилинган шахсларнинг ҳунар-техника таълими, ишлаб чиқаришда профессионал таълим олиши

Ахлоқ тузатиш-меҳнат муассасаларида ихтисосга эга бўлмаган маҳкумлар учун ҳунар-техника таълими ёки ишлаб чиқаришда профессионал таълим олиш амалга оширилади. Биринчи ва иккинчи группа инвалиди бўлган маҳкумлар ҳунар-техника таълими ёки ишлаб чиқаришда профессионал таълим олишга ўз истакларига қараб жалб этиладилар.

Тарбия-меҳнат колонияларида ҳунар-техника таълими ёки ишлаб чиқаришда профессионал таълим олиш маҳкумлар учун белгиланган иш куни соатлари доирасида амалга оширилади.

62-модда. Озодликдан маҳрум қилинган шахсларнинг ишлаб чиқариш малакасини ошириш

Ахлоқ тузатиш-меҳнат муассасаларида озодликдан маҳрум қилинган шахсларнинг ишлаб чиқариш малакасини ошириш, шунингдек уларни мазкур ахлоқ тузатиш-меҳнат муассасасидаги иш учун зарур бўлган янги ихтисосларга ўргатиш ташкил қилиниши мумкин. Маҳкумларнинг ҳунар-техника таълими, ишлаб чиқаришда профессионал таълим олиши ва уларнинг ўз ишлаб чиқариш малакасини ошириши рағбатлантирилади ҳамда уларнинг ахлоқан тузалганлик ва қайта тарбияланганлик даражасини белгилаш чоғида ҳисобга олинади.

63-модда. Ахлоқ тузатиш-меҳнат муассасаларидаги маҳкумларни имтиҳонлар муносабати билан ишдан озод қилиш

Ахлоқ тузатиш-меҳнат муассасаларида сақланаётган маҳкумлар имтиҳон топшириш учун ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг меҳнат тўғрисидаги Қонунларида кўзда тутилган муддатга ишдан озод этиладилар. Шу даврда уларга иш ҳақи тўланмайди, озиқ-овқатлар бепул берилади.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг ахлоқ тузатиш-меҳнат Қонунлари асосларининг 31-моддасига мувофиқ, барча турдаги манзил колонияларда жазо муддатини ўтаётган маҳкумлар имтиҳон топшириш вақтида СССР Министрлар Совети белгилаб қўйган тартиб ва шартлар асосида моддий жиҳатдан таъминланадилар.

64-модда. Озодликдан маҳрум қилинган шахсларнинг умумий ўрта таълим, ҳунар-техника таълими ва ишлаб чиқаришда профессионал таълим олишини ташкил қилиш

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг ахлоқ тузатиш-меҳнат Қонунлари асосларининг 31-моддасига мувофиқ, озодликдан маҳрум қилинган шахсларнинг умумий ўрта таълим, ҳунар-техника таълими ва ишлаб чиқаришда профессионал таълим олиши СССР Министрлар Совети томонидан белгиланадиган тартибда ташкил этилади.

4) 128-модданинг иккинчи қисмидаги «профессионал-техника ва умумий таълимини» деган сўзлар «умумий ўрта таълимини, ҳунар-техника таълимини ва ишлаб чиқаришда профессионал таълим олишини» деб ўзгартирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Р. НИШОНОВ
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА
Тошкент шаҳри. 1986 йил 6 декабрь.

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1987 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҲАҚИДА ҲАМДА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1986 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНИ ТЎҒРИСИДА, ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1987 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА ВА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1985 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ҲАҚИДАГИ ДОКЛАДЛАР ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Депутат И. И. ЛУТФУЛЛАЕВ нутқи

ЖИЗЗАХДАГИ УСТКИ ТРИКОТАЖ ФАБРИКАСИНИНГ БОШ ИНЖЕНЕРИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессиясида ўн иккинчи беш йиллик марраларини эгаллаш учун нималар қилиш лозимлиги ҳақида ишчанлик билан батафсил гаплашиб олинмоқда.

Қўлимизда ҳаракат программаси бор. Жиззах шаҳри халқ хўжалиги тармоқларида бошланган қайта қуриш меҳнат унумдорлигини ошириш, илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш, жамиятимиз социал-иқтисодий тараққиёти юзасидан партия қўйган вазифаларни бажариш учун ихтиёримизда ҳамма имкониятлар борлигини кўрсатиб турибди.

Жиззахдаги кўпчилик корхоналар ва ташкилотлар ўз имкониятларига яраша ишлаётгани йўқ, улар белгиланган план ва социалистик мажбуриятларни бажармаяптилар. Ҳанузгача ҳам вақт ва ресурслар бой берилмоқда. Бу эса хўжасизлик ва нўноқ раҳбарлик оқибатидир.

Шаҳардаги олти саноат корхонаси маҳсулот турлари бўйича ишлаб чиқариш планини бажармадилар, бу эса шартномалар ва буюртмалар бўйича истеъмолчиларга буюмларни камроқ етказиб беришга сабаб бўлди.

Қурилиш ишлаб чиқаришини ташкил этишдаги нуқсонлар суст бартараф этилмоқда, илгари бўлганидек ҳозир ҳам катта-катта маблағлар кўпдан-кўп объектларга сочиб юборилмоқда, смета интизоми бузилмоқда. Ишлар сифати паст бўлган ҳоллар бор.

Шаҳар аҳолисига савдо ва маиший хизмат соҳасида ҳам айрим камчиликлар ва нуқсонлар мавжуд. Медицина муассасалари ишининг савияси кўп эътирозлар туғдирмоқда. Аёллар ва болалар соғлиғини сақлашда жиддий қийинчиликлар мавжуд.

Жиддий хатолар ва нуқсонлар халқ хўжалиги планлари бажарилишининг барбод бўлишига, ишлаб чиқариш қувватларининг ўзлаштирилмаслигига, тайёрланаётган маҳсулот сифатининг паст бўлишига олиб келди.

Мен ишлаётган Жиззахдаги трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси устки ва ички трикотаж тайёрлашга ихтисослаштирилган. Шу йилнинг ўн ойи мобайнида бирлашма коллективи планда кўзда тутилганига қўшимча тарзда 636 минг сўмлик халқ истеъмоли товарлари тайёрлади. Бутун ўсишга меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда янги техника ва прогрессив технологияни жорий этиш эвазига эришилди.

Корхоналарда маҳсулот сифатини яхшилаш, унинг турларини кўпайтириш юзасидан катта иш қилинмоқда. Тажриба цехи ходимлари 1987 йилда тайёрлаш учун 45 та янги моделни ишлаб чиқдилар.

Маҳсулотни давлат қабулига ўтказиш ишлари олиб борилмоқда. Шу билан бир қаторда рўй-рост айтиш керакки, биз ишлаб чиқаришни ва самарадорликни оширишнинг мавжуд ҳамма резервларини ҳаракатга келтиришга эришганимиз йўқ. Маҳсулот сифатини оширишда бурилиш бўлмади.

Бизга шартномада кўрсатилган муддатларда хом ашё юбормаётган корхоналар билан иш суст олиб борилмоқда. Бизда маҳсулотни турлари бўйича ишлаб чиқариш устидан назорат ўрнатилмаган.

Ишлаб чиқариш кучларини жадал ривожлантириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда корхонани техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлашнинг роли каттадир.

1986 йилда корхонада 27 та янги ускуна жорий этилди, аммо янги техника ва технологияни жорий этишда бирлашма катта қийинчиликларга дуч келмоқда.

Жиззахдаги саноат корхоналари ва ташкилотларининг коллективлари 1986 йил давлат планини муваффақиятли бажариш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар ва Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга ўз ҳиссаларини қўшадилар, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Депутат М. Т. ХАТАМОВА нутқи

НАМАНГАН ОБЛАСТЬ УЙЧИ РАЙОНИДАГИ 38-ЎРТА МАКТАБ ЎҚИТУВЧИСИ

Партия XXVII съездидан кейин бизнинг областимизда рўй берган ижобий ўзгаришлар халқ хўжалигининг барча соҳаларига таъсир кўрсатди. Коллективларнинг барчасида одамларнинг меҳнат, турмуш шароитларидаги, уларнинг ишга муносабатидаги ўзгаришлар яққол кўриниб турибди. Кишилар жамиятимизга ёт бўлган салбий ҳолатларга қарши фаолроқ ва дадилроқ курашадиган, ишларда яна ҳам қатъийроқ тартиб ўрнатадиган бўлиб қолдилар. Буларнинг ҳаммаси ижобий натижалар бермоқда.

Бу йил область меҳнаткашлари фидокорона меҳнат қилдилар. Халқ хўжалигининг барча тармоқлари бўйича ўн бир ойлик план ошириб бажарилди. Об-ҳаво шароитлари мураккаб келганига қарамай, область ва районимиз пахтакорлари пахта тайёрлаш йиллик планини ошириб адо этдилар.

Энг муҳими —баҳорда ҳам, ёзда ҳам дала ишларининг ҳаммаси ўқувчиларни жалб этмасдан бажарилмоқда. Мана икки йилдирки, областда мактаблардаги дарслар бир кун ҳам тўхтатилгани йўқ. Шуларнинг ҳаммаси таълим-тарбия ишларини кескин яхшилаш, ўқувчиларнинг ўзлаштиришини ошириш имконини берди. Шуни ҳам айтиш керакки, биз бу фактни жамиятда содир бўлаётган қайта қуриш жараёнининг яна бир ифодаси деб қабул қиламиз.

Ёш авлоднинг мураббийси сифатида ва она сифатида қувонч билан шуни қайд этаманки, бу йил ғўзага ишлов бериш вақтида инсон организми учун ниҳоятда зарарли бўлган «Бутифос» препаратидан фойдаланилмади.

Бизнинг областимизда аҳолига савдо, маданий-маиший, медицина хизмати ва коммунал хизмат кўрсатиш сезиларли равишда яхшиланмоқда.

Халқ маорифи ходимлари умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш юзасидан катта ишларни амалга оширмоқдалар, ёш авлодни коммунизм идеалларига садоқат руҳида тарбиялашдан иборат фахрли вазифани виждонан бажармоқдалар. Районда болаларни меҳнатга меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялашга, машғулотлар сифатини яхшилашга, ўқувчиларни фан ва техника ютуқлари билан чуқурроқ таништиришга, шунингдек, олти ёшли болаларни ўқитишга алоҳида эътибор берилмоқда. Биз келгусида фарзандларимиз соғлом, бардошли, маданиятли, ўқимишли, меҳнатсевар, ўз Ватанининг чинакам жонкуярлари бўлиб вояга етишлари учун ҳаракат қилмоқдамиз.

Аммо бу ўз-ўзидан бўлмайди. Биз олдимизда вужудга келаётган кўпгина қийинчиликларни бартараф этаверамиз.

Куни узайтирилган группалардаги ўқувчиларни, айниқса, олти ёшли болаларни овқат билан таъминлаш муаммоси ҳамон ташвишга солмоқда. Шу мақсадлар учун ажратилган маблағлар асло етарли эмас. Гўшт ва сут маҳсулотлари учун фондлар йўқ.

Ҳозирги кунда 30 та мактабда машғулотлар икки сменада олиб борилмоқда. Синф хоналар етишмаяпти. Бу ҳол ўқувчилар билан синфдан ташқари ишларни ташкил этишга салбий таъсир қилмоқда, консультациялар, куни узайтирилган группаларнинг машғулотларини ҳамда бошқа тадбирларни ўтказишга ҳалақит бермоқда.

Биз учун рус тили —Ленин тили —иккинчи она тилигина бўлиб қолмай, кўп миллатли совет ва жаҳон маданиятининг ютуқлари билан чуқурроқ танишиш имконини берувчи қудратли восита ҳамдир. Шуни таъкидлаш керакки, рус тилини мукаммал эгалламай туриб, ҳар томонлама баркамол, маданиятли, ўқимишли киши бўлиш мумкин эмас. Шу муносабат билан биз мактабларда рус тилини ўқитиш бугунги куннинг талабларига мос келмаётганлигини рўй-рост айтишимиз керак. Бунинг икки сабаби бор: биринчидан, мактабларда рус тилини ўқитиш методикаси мукаммал эмас, иккинчидан ўқитувчиларнинг ўзлари бўш тайёрланишган. Мактабларда рус тили ўқитувчилари етишмаётганлиги ҳам ишимизга салбий таъсир қилмоқда.

Наманган области ва бизнинг Уйчи райони меҳнаткашлари халқ хўжалик планларининг сўзсиз бажарилишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар ва шу тариқа бутун мамлакат экономикасини мустаҳкамлашга кўмаклашадилар деб ваъда беришга ижозат этгайсиз.

Депутат С. САЛАЕВА нутқи

ҚЎШКЎПИР РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ

Муҳокамага қўйилган план ва бюджет лойиҳалари жадаллаштириш стратегияси талабларига жавоб беради, ишлаб чиқарувчи кучлар ва ресурслардан самарали фойдаланишни кўзда тутади, республикада содир бўлаётган ижобий ўзгаришларга мос келади. Шу боисдан мен доимий комиссияларнинг қўшимчалари ҳамда депутатларнинг фикр-мулоҳазаларини ҳисобга олиб, план ва бюджет лойиҳаларини тасдиқлаш тўғрисидаги таклифларни қўллаб-қувватлайман.

Партиянинг жадаллаштиришга қаратилган йўлини амалга ошириш яхши натижалар бермоқда. Саноатда, қурилишда ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ўн бир ойлик планлар бажарилди.

Шу давр ичида районда саноат ишлаб чиқаришнинг ўсиши 3,7 процентни ташкил этди, пландан ташқари 1 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинди. Бинокорлар салкам 9 минг квадрат метр уй-жойни, бир қанча маданий-маиший объектларни фойдаланишга топширдилар.

Райондаги колхоз ва совхозларда хўжалик ҳисобини ва оилавий пудратни жорий этиш бошланди, ўз харажатларини ўзи қоплаш ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлашга ўтиш учун тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

Шу билан бирга район экономикасини ривожлантиришда ҳали жиддий камчилик ва нуқсонлар бор. Агросаноат комплексидаги аҳвол айниқса қониқарсиз. Пахта, дон ва чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш планларининг бажарилиши таъминланмади. Жамоат чорвачилиги ва озуқа етиштириш суст ривожланмоқда.

Аҳолига савдо ва маиший хизмат кўрсатишни ривожлантиришдаги камчиликларга ҳали барҳам берилмаган, план интизомини мустаҳкамлаш учун ҳамма иш қилинган, деб бўлмайди. Район ижроия комитети, раис сифатида шахсан мен, қишлоқ Советларининг ижроия комитетлари корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарларига нисбатан тегишлича талабчанлик қилмаяптилар, халқ хўжалигига раҳбарликни етарли равишда такомиллаштирмаяптилар, партия XXVII съезди талаблари асосида ишни етарли даражада қайта қурмаяптилар.

Доимий комиссиялар ва депутатлик группаларининг активлигини ошириш юзасидан биз ҳали кўп иш қилишимиз керак. Айрим қишлоқ Советлари ва уларнинг доимий комиссиялари ҳамон ташаббус кўрсатмай ишламоқдалар, ишнинг моҳиятини ҳамиша ҳам чуқур билиб олаётганлари йўқ, камчиликларни келтириб чиқараётган сабабларни дуруст ўрганмаяптилар, уларни бартараф этиш юзасидан конкрет чораларни кўрмаяптилар, қонунда белгилаб қўйилган ҳуқуқлардан фойдаланмаяптилар. Натижада уларнинг иш самарадорлиги юқори эмас. Шу сабабли халқ хўжалигига ва хизмат соҳасини ривожлантиришга, шунингдек аҳолини атеистик руҳда тарбиялашга раҳбарликни етарли даражада таъминламаганликлари учун учта қишлоқ Совети ижроия комитетларининг раислари лавозимларидан бўшатилдилар. Баъзилари қаттиқ жазоланди. Уларнинг ўрнига ёш, ташаббускор ходимларни кўтармоқдамиз.

Маҳаллий Советларнинг фаолиятини янада кучайтириш, мавжуд камчиликларни бартараф этиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

Ҳозирги кунда район маркази аҳолиси ичимлик сув билан яхши таъминланмаган. Биз Ўзбекистон ССР Уй-жой-коммунал хўжалиги министрлиги билан унинг «Узводоканал» ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарлари олдига район марказида водопровод шохобчаларини ривожлантириш тўғрисидаги масалани бир неча марта қўйган эдик. Аммо иш олға силжимаяпти. Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги ҳам бизга зарур ёрдам бермаяпти.

Меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш, уй-рўзғорда банд бўлган хотин-қизларни иш билан таъминлаш муаммоси мавжуд. Биз бу масала тўғрисида ўйлаяпмиз, бироқ айни вақтда республика Госпланига, Енгил саноат министрлиги ва Маҳаллий саноат министрлигига мурожаат этиб, районда енгил саноат ҳамда маҳаллий саноат корхоналари ва уларнинг филиалларини барпо этишни планлаштиришни илтимос қиламиз. Уй-жойлар ва социал-маданий ҳамда маиший объектлар қурилиши планини ҳам ошириш зарур.

Депутат К. Й. ОХУНБОБОЕВ нутқи

ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ ОХУНБОБОЕВ РАЙОНИДАГИ ЛЕНИН НОМЛИ КОЛХОЗ РАИСИ

Республиканинг 1987 йилги иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани лойиҳаси катта иқтисодий ва социал вазифаларни ҳал этишга, меҳнаткашлар моддий ва маданий даражасини узлуксиз юксалтиришга қаратилган. План лойиҳаси КПСС XXVII съездининг йўл-йўриқларига, партиямизнинг бош йўлига батамом ва тўла-тўкис мосдир.

Колхозимизда юксак унум билан ишлаш учун ҳамма шароитлар яратилган, социал масалалар муваффақиятли ҳал этилмоқда. Кооператив ва якка тартибда уй-жой қуриш учун колхоз правлениеси қўшимча маблағлар ажратмоқда.

Сўнгги йилларда хўжаликда 816 ўқувчига мўлжалланган икки мактаб, 180 ўринли болалар боғчаси, 60 бемор даволанадиган шифохона ва бошқа маданий-маиший объектлар қурилди. Колхозчилар бепул овқат, коржома билан таъминланган.

Аммо биз қишлоқдаги ҳар бир оилани яхши уй-жой билан таъминлаш, ҳамқишлоқларимиз шаҳарликлар сингари коммунал ва маиший хизматлардан баҳраманд бўлишлари учун ҳали кўп иш қилишимиз керак. Бир мисолни айтиб ўтай: районда ҳар йили мингдан ортиқ янги оила пайдо бўлмоқда. Айни вақтда кооператив уйлар қурилишида, уларга ер ажратишда катта муаммолар бор. Бу муаммолар неча-неча йиллардан бери ҳал этилаётгани йўқ.

Аҳолини табиий газ, ёқилғи, ичимлик сув билан таъминлаш масалалари ҳам ҳал бўлмаяпти. Сайловчилар ана шу масалаларни маҳаллий Советларнинг сессияларида тегишли министрликлар ва идоралар раҳбарлари олдига бир неча бор қўйган бўлсалар-да, натижа йўқ.

Маълумки, 1981 йилда Охунбобоев райони базасида икки район тузилди. Охунбобоев районининг маркази Қорақўшчи қишлоғига кўчирилди. Янги район маркази қурилиши беш йилдан бери давом этмоқда.

Республика Госплани ва бир қанча министрликларнинг айби билан иссиқлик тармоғи, канализация, автомат телефон станцияси қурилиши бошлангани йўқ. Шунинг учун ҳам районнинг янги марказида уй-жой қурилиши чўзилиб кетмоқда.

Ҳанузгача район территориясида пахта заводи қурилиши бошлангани йўқ, ҳолбуки, бу корхонани бунёд этиш ўн биринчи беш йилликда планлаштирилган эди.

Қишлоқ хўжалигини, айниқса пахтачиликни ривожлантиришни жадаллаштиришда кўп масалалар фан-техника ютуқларини жорий этиш билан чамбарчас боғланган. Бу йил район хўжаликлари ғўзанинг тезпишар, машина теримига мос янги навларини экишга киришдилар. Ўтган йилдагига нисбатан 7,5 минг тонна кўп пахта машиналарда териб олинди.

Айни вақтда, биз пахта ҳосилдорлигини ошириш ва таннархини камайтириш учун кўп иш қилишимиз керак. Ҳозир қўлимизда бўлган пахта териш машиналари жуда қулай шароитларда ҳам хом ашёни нобуд қиладилар. Олимларга, инженерларга, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетига жиддий эътирозларимиз бор.

Машиналар ҳар гектар ерда 3—5 центнер пахтани қолдириб кетади. Оқибатда машина терими баъзан тўхтатиб қўйиб, одамларни асосий ишларидан қолдириб, пахта теримига жалб этмоқдамиз. Буларнинг ҳаммаси пахта таннархининг ошиб кетишига ва катта меҳнат сарфига олиб келмоқда.

Областимиз депутатлари номидан мен Ўзбекистон ССР Олий Совети План-бюджет доимий комиссияси ва бошқа комиссияларнинг мулоҳазаларини ҳисобга олиб, муҳокамага тақдим этилган республиканинг 1987 йилги иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планини тасдиқлаш тўғрисидаги таклифни қўллаб-қувватлайман.

Қишлоқ меҳнаткашлари КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошириш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар, 1986 йил ва умуман ўн иккинчи беш йиллик планларини бажаришга муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонтиришга ижозат бергайсиз.

Депутат Н. НАРЗУЛЛАЕВ нутқи

БУХОРО ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг тасдиғига ҳавола этилган республикани иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1987 йилги плани партия XXVII съездининг йўл-йўриқларига, СССР Олий Совети IV сессиясининг қарорларига тўла-тўкис мос бўлиб тушади. План республика экономикасида бу йил эришилган ижобий силжишларни мустаҳкамлашга ва янада ривожлантиришга қаратилган бўлиб, аввало фан-техника тараққиётини жорий қилиш асосида ижтимоий ишлаб чиқаришни ўстиришнинг бир қанча узоқ муддатли омилларини ҳаракатга келтиришни назарда тутади. Ўзбекистон ССРнинг 1987 йилги плани ва бюджети совет кишиларининг фаровонлигини янада оширишга қаратилган тадбирлар комплексини ўз ичига олади. Бухоро области депутатлари номидан мен республиканинг 1987 йилги плани ва бюджетини тасдиқлаш тўғрисидаги таклифни тўла-тўкис қўллаб-қувватлайман.

Бутун республика каби Бухоро областининг халқ хўжалиги ҳам беш йилликнинг иккинчи йилида жадал суръатлар билан ривожланади. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни 1986 йилги планга нисбатан 5,7 процент кўпайтириш, меҳнат унумдорлигини 4,2 процент ошириш кўзда тутилмоқда. Бу вазифа янги қувватларни ишга тушириш ҳисобига ҳам, кўпгина ишлаб турган завод ва фабрикаларни икки ва уч сменали иш режимига ўтказиш ҳисобига ҳам ҳал этилади. Айни вақтда корхоналарни техника билан кенг миқёсда қайта қуроллантириш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг турларини кўпайтириш, унинг сифатини ошириш белгиланмоқда.

Агросаноат комплексида тиғиз программа амалга оширилиши лозим. 475 минг тонна пахта, 153 минг тонна мева-сабзавот маҳсулотлари тайёрлаш мўлжалланмоқда. Гўшт-сут, тухум харид қилишни ўстириш беш йиллик план топшириқлари даражасида белгилаб қўйилди. Бу — тиғиз бўлса ҳам, аммо бемалол бажариш мумкин бўлган марралардир. Бу марраларни эгаллаш катта ташкилотчилик иши олиб боришни, барча мавжуд резервларни ҳисобга олиш ва сафарбар қилишни, меҳнат коллективларининг ролини оширишни талаб қилиши табиий. Республикада вужудга келган қулай маънавий-психологик муҳит, хўжалик механизмини такомиллаштириш, меҳнат ҳақи системасини пировард натижаларга мувофиқ ҳолга келтириш юзасидан КПСС Марказий Комитетининг ташаббуси билан амалга оширилаётган чора-тадбирлар ўртага қўйилган вазифаларни ҳал этишга кўмаклашади.

1987 йилги план топшириқларини таҳлил этганимизда биз ҳали областда ишларни жадаллаштиришнинг ҳамма таркибий қисмлари ҳам ҳаракатга келтирилмаганини тўла-тўкис англаб турибмиз. Халқ хўжалик комлексида бир талай номутаносибликлар давом этиб келмоқда. Социал соҳани ривожлантириш анча орқада қолмоқда. Биз фондларнинг самарадорлигини ўстиришни таъминлашга муваффақ бўлганимиз йўқ, асбоб-ускуналарнинг смена коэффициентини ошириш масалалари секинлик билан ҳал этилмоқда, Шартномага мувофиқ маҳсулот етказиб бериш интизоми оқсамоқда.

Биз агросаноат комплексига раҳбарлик қилишдаги камчилик ва нуқсонлар учун ўз масъулиятимизни тушунамиз. Бироқ, ҳар ҳолда айниқса биринчи суғориш давридаги сув тақчиллиги пахта ва бошқа экинлар ҳосилига ўзининг салбий таъсирини ўтказди.

Бизнинг фикримизча, ана шуларнинг ҳаммаси областда сув тежаш чора-тадбирларининг кенг комплексини амалга ошириш ва бу ишларга тегишли капитал маблағ ажратиш зарурлигини тақозо этади. Биз республика Фанлар академиясидан, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимидан, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетидан яқин вақт ичида область ерларини ўрганиб чиқиб, биринчи галдаги гидромелиорация ишлари йўналиши ва ҳажмларини белгилаб беришни илтимос қиламиз.

1987 йилги план лойиҳасини тайёрлаш чоғида областнинг кўпгина мулоҳаза ва таклифлари ҳисобга олинганини уқтириб ўтмоқчиман. Шу билан бирга планда барибир бир талай номутаносибликларга йўл қўйилган. Социал соҳани ривожлантириш ва бу соҳадаги энг муҳим проблема бўлган уй-жой проблемасини ҳал этиш учун пудрат ишлари лимитлари етарли равишда ажратилмаяпти. Аҳолининг маблағи ҳисобига уй-жой қуриш, бу проблемани ҳал этиш йўлларидан биридир. Бунинг учун республика Госплани шу мақсадларга тўла ҳажмда қурилиш материаллари ва конструкциялар ажратишни кўзда тутиши зарур.

Яна бир масалани кўтармоқчиман. Кейинги йилларда соғлиқни сақлаш, маориф, маданият системасида асосий фондларнинг ҳажми кескин ўсди. Бироқ бу тармоқлардаги бинолар ва иншоотларни ишлатиш ҳамда ремонт қилиш ишида катта қийинчиликларга дуч келинмоқда, бу ишлар тўла ҳажмда, ўз вақтида ўтказилмаяпти, натижада мазкур бино ва иншоотлар барвақт эскириб кетмоқда.

Пул ва моддий ресурсларни бир қўлда — область ижроия комитетларида марказлаштириш зарурати етилди, деб ҳисоблаймиз. Бизнинг фикримизча, бундай қилиш ресурслардан самаралироқ ва ўринлироқ фойдаланиш имконини беради.

Депутат М. МИРЗАЕВ нутқи

Р. Р. ШРЕДЕР НОМЛИ ИЛМИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ БОШ ДИРЕКТОРИ

Республиканинг 1987 йилги иқтисодий ва социал-ривожлантириш Давлат плани ва бюджети КПСС XXVII съездида ва Ўзбекистон Компартияси XXI съездида қўйилган вазифалар асосида тузилган ва республика халқ хўжалигини, шу жумладан, агросаноат комплексини ҳар томонлама ривожлантиришга, халқимиз фаровонлигини оширишга қаратилган ҳамда илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш вазифаларига тўла-тўкис жавоб беради.

Қайта қуришнинг ҳал этувчи омилларидан бири — илм-фан ходимларининг масъулиятини оширишдан, илм-фаннинг ишлаб чиқариш жараёнига актив ва самарали аралашишидан иборатдир. Бирлашмамиз коллективи бутун илмий ва ишлаб чиқариш-хўжалик фаолиятини яхшилаш юзасидан бир қанча конкрет тадбирлар белгилади ва амалга оширмоқда. Нав етиштиришни такомиллаштириш, тармоқда ер-сув ресурсларидан тежаб-тергаб самарали фойдаланиш, сермеҳнат ишларни механизациялашнинг оқилона йўлларини қидириб топиш, мева ва узум сифатини яхшилаш, мева-узум маҳсулотини асраш ва қайта ишлаш, интенсивлаштиришни ошириш сингари туб муаммоларга асосий диққат-эътибор берилмоқда. Биз ишлаб чиқариш билан бевосита алоқаларимизни мустаҳкамлаш учун ҳам тадбирлар кўрмоқдамиз. Жами ишимизни қайта қуришда инсон омилига суяниш ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Бу йил коллективимиз илмий ва ишлаб чиқариш-молия фаолиятининг барча асосий кўрсаткичларини бажарди.

Лекин рўй-рост шуни айтишим керакки, адо этилган ишдан кўнглимиз тўлаётгани йўқ. Ишни қайта қуриш биздан янги-янги куч-ғайрат сарфлашни ҳамон талаб этмоқда ва бу соҳада сусткашлик бўлмаслиги кераклигини тушуниб турибмиз.

Кўп йиллардан буён бирлашмалар илмий-ишлаб чиқариш фаолиятини такомиллаштиришнинг кўп муҳим масалалари ҳал бўлмай қолмоқда. Илм-фанни ташкил этишнинг янги формаси бўлган ана шу бирлашмалар ҳали ҳанузгача эски нормативлар, шунингдек улар ташкил этишдан анча илгари қабул қилинган қонун-қоидалар асосида ишлаб турибдилар. Ҳозиргача ҳам илмий ишлаб чиқариш бирлашмаларининг ўз молиявий ресурсларидан илмий-тадқиқот ишларини кенгайтиришда фойдаланиш ҳуқуқи, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш тўғрисидаги масала ҳал қилинмаяпти, биз буни неча-неча бор кўтарганмиз. Лекин ҳанузгача жавоб олганимиз йўқ. Ишни ташкил этишнинг янги формасига мувофиқ тарзда илмий ва ишлаб чиқариш соҳасининг тахассисларига ҳақ тўлаш масаласи ҳам ҳал этилгани йўқ. Ҳозиргача ҳам қишлоқ хўжалигидаги илмий ишлаб чиқариш тўғрисида низом йўқ. Биз республиканинг план ва молия органларидан ва ССР Иттифоқи Давлат агросаноат комитетидан ана шу зарур масалаларнинг ҳал этилишини тезлаштиришни сўраймиз.

Илм-фан ютуқларини жорий этиш йўлида турган қийинчиликлар тўғрисида гапиришимиз керак. Ҳар бир янги прогрессив технология ишлаб чиқаришдаги замонавий талабларга жавоб берадиган негизда қўлланилиши керак. Аммо кўпчилик ихтисослаштирилган боғдорчилик, узумчилик хўжаликлари ишларининг аҳволи дуруст эмас. Кўчатларнинг сийраклиги, агротехниканинг бузилаётганлиги, малакали кадрларнинг йўқлиги, таассуфки, тез-тез учраб турибди, худди ана шу шароитда янги технологиялар зарур самара бера олмайди. Неча йиллардан бери биз боғлар ва ишкомларни ҳар жиҳатдан кенг кўламда реконструкция қилиш зарурлиги ҳақида гапириб келмоқдамиз, лекин бу иш ниҳоятда суст бормоқда.

Илм-фан тавсияларининг ишлаб чиқаришга жорий этилиши йўлида бошқа, ҳозирча енгиб ўтиш қийин бўлган тўсиқ ҳам бор — бу қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини бошқариш органларида — республика бўғинидан тортиб то район бўғинигача етук ва масъулиятли жорий этиш хизматининг йўқлигидадир. Фикримизча, илм-фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш — район агросаноат бирлашмаларининг биринчи галдаги ва энг муҳим вазифасидир. Аммо область агросаноат комитетларида ва айниқса, район агросаноат бирлашмаларида ишлаб чиқариш учун ва илм-фан ютуқларини мева-сабзавот комплексига жорий этиш учун масъул бўлган бўлинмалар йўқ. Бу масалалар Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети ва республика Госпланининг алоҳида диққат-эътиборини талаб этади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарори

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИ СОСТАВИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. 168-Транспорт сайлов округидан депутат Юрий Васильевич Курочкин План-бюджет комиссиясининг аъзоси вазифасидан озод этилиб, Савдо ва маиший хизмат кўрсатиш комиссиясининг раиси қилиб сайлансин.

2. 306-Карл Маркс номли сайлов округидан депутат Вячеслав Мухторович Камолов ва 180-Улфатбиби сайлов округидан депутат Ҳанифа Жумаева Ташқи ишлар комиссиясининг аъзолари қилиб сайлансин;

246-Саноат сайлов округидан депутат Иброҳим Камолович Бўриев, 137-Пойтуғ сайлов округидан депутат Александр Григорьевич Руденко ва 309-Завод сайлов округидан депутат Ҳуснитдин Нажмитдинович Тожиев План-бюджет комиссиясининг аъзолари қилиб сайлансин;

351-Ургут сайлов округидан депутат Юрий Сергеевич Васильев, 262-Учқудуқ сайлов округидан депутат Николай Иванович Кучерский ва 68-Пролетар сайлов округидан депутат Пўлатжон Соаталиевич Мақсудов Саноат комиссиясининг аъзолари қилиб сайлансин;

13-Пушкин сайлов округидан депутат Николай Иванович Емельянов ва 504-Хўжайли сайлов округидан депутат Жўллибой Давлетов Энергетика комиссиясининг аъзолари қилиб сайлансин;

358-Оққўрғон сайлов округидан депутат Зафар Отажонович Ботиров, 497-Тўрткўл шаҳар сайлов округидан депутат Дмитрий Дмитриевич Берков ва 75-Оққўрғон сайлов округидан депутат Худойберди Холбоев Қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати комиссиясининг аъзолари қилиб сайлансин;

204-Октябрь сайов округидан депутат Тўлқин Ҳамидович Собитов ва 393-Ленинград сайлов округидан депутат Қўзибоқар Синдоров Агросаноат комплекси комиссиясининг аъзолари қилиб сайлансин;

340-Чархин сайлов округидан депутат Неъматулла Шукурович Жуманов Сув хўжалиги комиссиясининг аъзоси қилиб сайлансин;

61-Қурилиш сайлов округидан депутат Абдуманноб Абдувосиқов, 58-Дўмбиробод сайлов округидан депутат Борис Владимирович Ефремов, 327-Каттақўрғон қишлоқ сайлов округидан депутат Ўлмас Раҳимбекович Умарбеков, 94-Янгибозор сайлов округидан депутат Геннадий Александрович Стефановский ва 88-Солдатский сайлов округидан депутат Қаюм Холмирзаевич Холмирзаев Халқ маорифи ва маданият комиссиясининг аъзолари қилиб сайлансин;

111-Олмазор сайлов округидан депутат Владимир Гаврилович Гришчук ва 350-Жом сайлов округидан депутат Владимир Юрьевич Зорин Савдо ва маиший хизмат кўрсатиш комиссиясининг аъзолари қилиб сайлансин;

462-Гурлан сайлов округидан депутат Римажон Матназаровна Худойбергенова Хотин-қизлар меҳнати ва турмуши ҳамда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари комиссиясининг аъзоси қилиб сайлансин.

3. 171-Жумабозор сайлов округидан депутат Борис Иванович Бугров Ўзбекистон ССР министри этиб тайинланганлиги муносабати билан Савдо ва маиший хизмат кўрсатиш комиссиясининг аъзоси вазифасидан озод этилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Р. НИШОНОВ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА

Тошкент шаҳри.
1986 йил 6 декабрь.

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИ

«МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИ ВА УЛАРНИНГ КОРХОНАЛАРНИ, МУАССАСАЛАРНИ, ТАШКИЛОТЛАРНИ БОШҚАРИШДАГИ РОЛИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ СССР ҚОНУНИ ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ҲАҚИДАГИ ДОКЛАД ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Депутат Ғ. ҚУРБОНОВ нутқи

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕБЕЛЬ ВА ЁҒОЧСОЗЛИК САНОАТИ МИНИСТРИ

Бу йил республика мебель саноати ишида муайян ижобий силжишларга эришилди. Шу билан бирга биз эришилган натижалардан мамнун бўлаётганимиз йўқ, камчиликларимиз ва нуқсонларимизни равшан англаб, кўриб турибмиз. Тайёрлаб чиқарилаётган мебель сифати бизни сира ҳам қониқтирмайди, тармоқ савдо олдида шартномага кўра зиммасига олган мажбуриятларини тўла-тўкис бажармаяпти.

Янги йилдан бошлаб республика мебель саноатининг ҳамма корхоналари хўжалик юритишнинг янги методларига ўтади, икки корхонада — «Тошкент» мебелсозлик бирлашмаси билан Самарқанд мебель фабрикасида маҳсулот давлат қабули жорий этилади. Демак, биз ишлаб чиқараётган мебелнинг чорак қисмидан кўпини янги йилда юқори малакали мутахассислар синчиклаб текшириб, қабул қиладилар. Давлат қабулини жорий этиш меҳнат коллективларидан ва умуман министрликдан жиддий қайта қуришни талаб этади. Биз ишлаб чиқаришни ҳар томонлама тайёрлашга, амалга оширилаётган ўзгаришларнинг моҳияти ва аҳамиятини меҳнат коллективларига яхшилаб тушунтириб беришга алоҳида эътибор беряпмиз. Давлат қабули —ёмон маҳсулот ёки товар бозорга чиқишига йўл қўймайдиган қўшимча бир ғовгина эмас. Унинг асосий вазифаси ишлаб чиқаришда бракни вужудга келтираётган, меҳнат унумдорлиги кўтарилишига тўғаноқ бўлаётган танг жойларни топиш ва уларни тез тугатишдан иборатдир.

Ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш масалалари тармоқнинг ҳамма корхоналарида ҳам ҳал этилган деб бўлмайди. Масалан, министрликнинг назорати етарли бўлмагани сабабли Самарқанд мебель фабрикасида шчитларга ишлов бериш линиясини фойдаланишга топшириш тадбирлари охирига қадар бажарилмай қолиб кетди. Бунинг натижасида мураккаб технологик жараён эски методга мувофиқ қўлда олиб бориляпти ва бу нарса маҳсулотнинг сифатига таъсир этяпти.

«Тошкент» мебелсозлик бирлашмасидаги мебель шчитларига ишлов берувчи мавжуд автомат линия техник қаров етарли бўлмаганлиги сабабидан эскириб, операциялар сифатли ўтказилишини таъминлай олмаётир.

Бошқа корхоналарда ҳам баъзи линиялар, айниқса импорт машина-ускуналар, эҳтиёт қисмлар ва кесиш асбоблари етишмаслигидан белгиланган ҳамма режимларни таъминлай олмаётир. Меҳнат коллективлари мана шу ва бошқа камчиликлардан қутулишда бизга ёрдам беряпти, бу кўп яхши. Масалан, Наманган мебель фабрикасининг ишчилари меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонундан фойдаланиб, мажлисда дирекцияга қаттиқ талаблар қўйдилар ва ДСП плиталарни бичадиган ярим автомат линияни ишга туширишни жадаллаштиришга муваффақ бўлдилар. Бунинг натижасида иш шароитлари анча яхшиланди, участкада меҳнат унумдорлиги қарийб икки баравар ортди.

Ҳозир инсон омилини кучайтиришга асосий эътибор берилмоқда.

Ишлаб чиқариш бўлинмалари раҳбарларининг меҳнат коллективларига ҳисоб бериб туриш практикасини ҳамма чоралар билан қўллаб-қувватлаб, ишчилар синфини, инженер-техник ходимларни ишлаб чиқаришни бошқаришга, коллективларнинг социал ривожланишига янада актив жалб этишга ҳаракат қиляпмиз. Қува мебель комбинатининг меҳнат коллективлари корхонани бошқаришда актив қатнашишда, ташаббускорликда ўрнак бўлмоқда. Комбинат ўтган беш йилликда мебель ишлаб чиқариш ҳажмини уч баравар кўпайтириб, клуб, боғча, дам олиш зонаси, профилакторий, ётоқхона, бошқа социал-маданий ва маиший объектларни қурди. Ҳозир корхона коллективи беш йиллик икки йили топшириғини Октябрнинг 70 йиллигигача бажариш юзасидан ватанпарварлик ташаббусини бошлади. Нукус мебель фабрикаси ва тармоқдаги бошқа корхоналарнинг меҳнат коллективлари уларнинг ташаббусларига қўшилди.

П. В. ПИСОЦКИЙ нутқи

«ЎЗБЕКСЕЛЬМАШ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ КАСАБА СОЮЗ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумида ишлаб чиқилган ва партиянинг XXVII съездида тасдиқланган мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришнинг стратегик йўли меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонунни амалга оширишда янгича ёндашувни талаб этади. Шу кунларда «Ўзбексельмаш» бирлашмасидаги қайта қуриш ҳар бир кишининг виждонан, ижодий, унумлироқ ва сифатлироқ ишлашига эришишга қаратилгандир. Бу жараён хўжалик юритишнинг янги шартларига ўтилиши муносабати билан активлашди.

Цехлар, бригадалар, бўлимлар коллективларининг қатъий талаби ва принципиаллиги туфайли мана икки йилдирки, қўшиб ёзишларга, маҳсулот сифати устидан эътирозномалар олинишига чек қўйилди.

Бир масала бизни ташвишга солиб турибди. Бошқа корхоналар қатори бизнинг бирлашмамиз ҳам 1 январдан бошлаб маҳсулот давлат қабулига ўтади. Бу жуда муҳим иш, коллективимиз буни якдиллик билан маъқуллади. Аммо ҳанузгача бизнинг қўлимизда буюм тайёрловчилар ва истеъмолчилар учун ҳам, назорат органлари учун ҳам ягона бўлган аниқ-пухта мезонлар ва эталонлар йўқ. Давлат стандарти ва бошқа идоралар назорат мақсадида эмас, балки амалий иш юзасидан бизга мутахассислар юборишса, жуда фойдали бўлиб, улар ёрдамида давлат қабули ва корхоналар ўзаро муносабатларининг аниқ дастури ишлаб чиқилган бўлур эди.

Ҳозир бирлашмада ишчиларнинг 85,7 проценти бригада пудрати усулига жалб этилган. Аммо қандайдир чала-ярим хўжалик ҳисоби бўлиб қоляпти. Бригадаларда асбобларни, металлни тежашга ўрганиб олдилар. Лекин ҳозирча энергияни, ҳавони, ёнилғини ҳисобга олаётганимиз йўқ. Иқтисодчиларнинг айтишича, кўпчилик нормативлар, ўлчов воситалари йўқ эмиш. Оқибатда ишнинг кўзини билиб, хўжалик юритиш тўғрисидаги талаб ҳаракатдаги бош шахс — яъни ишчигача етиб бормаяпти.

Бизга сарф-харажатларни ишончли камайтирадиган дастур лозим. Бу дастур министрлик кабинетларида ҳам, иш жойларида ҳам «ясалиши» керак.

Бирлашмамиз икки, узлуксиз ишлаб чиқаришда эса уч сменада ҳам ишламоқда. Меҳнат коллективлари ўз қарорлари билан кечки ва тунги сменаларда ишлаётганлар учун анчагина имтиёзлар белгилаб қўйди. Аммо ҳар бир корхонада бу имтиёзлар турличадир. Баъзи завод-фабрикаларда эса бу имтиёзлар жорий этилмаган. Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети бу ишда тартиб ўрнатиши керак. Шаҳар транспорти иши билан боғлиқ бир қанча муаммолар пайдо бўлдики, бу меҳнаткашларнинг адолатли эътирозларига сабаб бўлмоқда.

Бирлашмамизда 360 нафардан кўпроқ киши ҳам ишлаб, ҳам ўқийди. Улар иккинчи ва учинчи сменада ишлашдан озод қилиниши табиий. Кечки сменада ўқиётган студентлар республикада ўн минглабдир. Эҳтимол, Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги шу тоифадаги студентлар учун меҳнат маромини ҳисобга олиб, сменали машғулотлар ташкил этар? Маълумки, бизнинг меҳнат тўғрисидаги қонунларимизга кўра, хотин-қизлар ҳам тунги сменалардан (алоҳида зарур ҳоллар бундан мустасно) озод қилинган. «Ўзбексельмаш»да ишловчиларнинг қарийб 33 процентини эса хотин-қизлар ташкил этади, оқибатда меҳнат маромининг жиддий бузилиши рўй бермоқда. Шу боисдан меҳнат тўғрисидаги Қонунга ўзгаришлар киритилишини таклиф этамиз.

Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига «Ўзбексельмаш» бирлашмаси ўз зиммасига оширилган социалистик мажбуриятлар олди. Уларни бажариш учун биз ижодкорлик билан ташаббус кўрсатиб, масъулиятни ва интизомни чуқур ҳис этиб, КПСС XXVII съезди қарорлари талаб қилганидек меҳнат қиламиз.

Депутат У. БЕГМАТОВ нутқи

ОЛТИАРИҚ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонун ҳар бир меҳнаткашнинг сиёсий ва ижодий активлигини ўстиришни таъминламоқда. Одамнинг коллектив олдидаги масъулиятини оширишда, одамларда ўз олдида турган вазифаларни ҳал этишга новаторларча ёндашувни тарбиялашда мазкур Қонуннинг аҳамияти, айниқса каттадир.

Ҳозирги вақтда районда 172 та коммунистик меҳнат бригадаси бор ва уларнинг сони йил сайин ўсиб бормоқда. Рационализаторлар ва ихтирочилар ҳаракати кенгайиб. кейинги йилларда 987 минг сўм иқтисодий самара берган 725 та рационализаторлик таклифи жорий этилди.

Районимиздаги нефтни қайта ишлаш заводи мисолида янги қонун меҳнат коллективларига қанчалик кенг имкониятлар очиб бераётганлигини кўриш мумкин. Корхонадаги барча 19 та бригадада бригада кенгашлари ишлаб турибди. Ана шу жамоат органлари меҳнат коллективларида соғлом маънавий-психологик муҳит ҳукмронлик қилиши учун коллектив ишини кузатиб турадилар. Интизомни мустаҳкамлаш, ходимларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш масалалари ҳам ана шу кенгашларнинг диққат марказида турибди. Маъмуриятнинг коллектив олдида мунтазам ҳисобот бериб туриши яхши анъанага айланган.

Райондаги энг катта хўжаликлардан бири —«Ленинобод» совхозидаги ишларнинг аҳволи бир неча йилдан бери партия, совет, хўжалик органларини жиддий ташвишлантириб келарди. Меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонуннинг амалга оширилиши ва шунинг натижасида меҳнат интизомининг мустаҳкамланиши хўжаликдаги ишларнинг аҳволини бирмунча яхшилашга, коллектив баъзи аъзоларининг ижтимоий меҳнатга муносабатини яхшиланиш сари ўзгартиришга кўмаклашди. Совхоз маъмурияти қишлоқ Советлари депутатлари билан маслаҳатлашиб, барча 35 та бригадада бригада жамоат кенгашлари тузди.

Бироқ афсуски, айрим хўжаликларгина катта самара берадиган илғорлар тажрибаси ва ташаббусидан баҳраманд бўлмоқда. Республика агросаноат комитети илғор тажрибани ёйишга ҳамон зарур эътибор бермаяпти, баъзан эса меҳнат коллективларининг қонуний талабларини эътиборсиз қолдирмоқда. Масалан, «Ленинобод» совхози бир неча йилдан бери хўжаликда типовой устахона йўқлиги натижасида ўзидаги мавжуд техникадан самарали фойдалана олмаяпти. Халқ депутатлари область Совети, район агросаноат бирлашмаси бундан яхши хабардордирлар. Бироқ аҳвол илгаригича қолмоқда.

Айрим масъул ходимлар ҳамон эскичасига яшамоқдалар ва иш олиб бормоқдалар, меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонун ўртага қўяётган талаблар билан ҳисоблашмаяптилар. Раҳбарлар коллектив аъзоларининг талаб-истакларини инобатга олмай, ўзларини номуносиб тарзда тутаётганликларини кўрсатувчи ҳоллар ҳамон учраб турибди. «Ўзбекистон», «Янгиобод» колхозларида, минерал сув заводида, тўқув фабрикасида пассивлик ва интизомсизлик фактларига барҳам берилмаган. Буни биз ўзимизнинг жиддий камчилигимиз, деб ҳисоблаймиз.

Биз мазкур Қонун қоидаларини бутун чоралар билан амалга оширмай туриб, партия белгилаб берган жамиятимизни ривожлантиришни жадаллаштиришга қаратилган йўлни рўёбга чиқара олмаслигимизни тўла-тўкис англаяпмиз.

Депутат Ю. В. КОЧЕРГИН нутқи

ЎЗБЕКИСТОН «ЭЛЕКТРОТЕРМ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ БОШ ЗАВОДИНИНГ ТОКАРИ

Меҳнат коллективлари тўғрисидаги СССР Қонунининг аҳамияти партия XXVII съездида мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш ва ҳаётимизнинг барча соҳаларида демократик негизларни янада ривожлантириш стратегияси ишлаб чиқилганлиги муносабати билан янада яққолроқ кўриниб қолди. Область маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, касаба союз ташкилотлари, бирлашмалар ва корхоналар Қонуннинг қоидаларини рўёбга чиқаришга оид тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Мен ишлаб турган завод коллективида деярли ҳамма социалистик мусобақада қатнашмоқда. Бригадаларда бу ишга бригада кенгашлари ва касаба союз группалари ташкилотчилари бошчилик қилмоқдалар. Норматив топшириқлар бажарилишини, меҳнат ва технология интизомининг аҳволини ҳисобга олиш йўлга қўйилди.

Интизом бузилишининг кўпгина ҳоллари ўртоқлик судлари мажлисларида кўриб чиқилмоқда. Ўртоқлик судларининг қарорига биноан корхона раҳбарлари олдига интизомни бузган кишиларни кам ҳақ тўланадиган ишга ўтказиш, уларни мукофотлардан маҳрум этиш, отпускаларини қишки даврда бериш тўғрисидаги масалалар қўйилмоқда. Айрим ҳолларда коллективнинг таклифига кўра интизом бузувчиларга нисбатан уларни ишдан бўшатишгача энг қаттиқ чоралар кўрилмоқда. Аммо уюшқоқлик ва тартибни мустаҳкамлаш соҳасида заводимизда кўрилаётган тадбирлар ҳамиша кўнгилдагидек бўляпти, деб бўлмайди. Корхона коллективи маҳсулот етказиб бериш мажбуриятларини мунтазам уддалай олмаётганлигини, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш планини бажармаётганлигини нима билан исботлаш мумкин?

Заводда социал-маиший масалалар ҳал этилиб, унумли меҳнат қилиш учун шарт-шароитлар яратилмоқда.

Лекин бир қанча корхоналар ва ташкилотларда меҳнат коллективлари тўғрисидаги СССР Қонунида белгилаб берилган ҳуқуқлардан тўла-тўкис фойдаланилмаяпти. Область касаба союзлари Совети, касаба союз комитетлари меҳнат коллективларида мазкур Қонун қоидалари қандай қўлланилаётганлигини суст назорат қилмоқдалар. Илғор тажрибадан планли асосда фойдаланиш ҳамиша таъминланяпти, деб бўлмайди. Меҳнат интизомини бузувчиларга нисбатан коллективнинг таъсир чораларидан тўла даражада фойдаланилмаяпти. Кўпгина меҳнат коллективларида корхоналар ва ташкилотлар раҳбарларининг бевосита коллектив олдида ҳисоб бериб туришлари ҳамон йўлга қўйилмаяпти.

Янги йилдан бошлаб, бизда давлат қабули жорий этилади. Бу — маҳсулот сифати учун меҳнат коллективи зиммасига юксак масъулият юклайдиган, ўз вақтида белгиланган давлат тадбиридир. Заводимизда давлат қабулини дастлабки синаб кўриш шуни кўрсатдики, трансформатор ва электротермик ускуналарнинг уч туркумидан бирортаси ҳам синовдан ўтмади. Шунинг учун заводда ҳозир коллективнинг бутун куч-ғайрати конструкторлик, технология ва ишлаб чиқариш соҳасидаги ечимларни ниҳоясига етказишга қаратилгандир.

Депутат С. Т. АСҚАРОВА нутқи

АНДИЖОН ТИКУВЧИЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ТИКУВЧИ-МОТОРИСТИ

Меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонун жамиятимиз чинакам демократиясининг яна бир ифодаси бўлди. Область корхоналарида, ташкилотларида ва муассасаларида, жумладан бизнинг бирлашмамизда меҳнат коллективларини ишлаб чиқаришни бошқариш, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, планлаштириш, моддий ресурслардан оқилона фойдаланиш, меҳнатни нормалаштиришни, унга ҳақ тўлаш ва бошқа масалаларни ташкил этиш вазифаларини ҳал этишга жалб қилишда ижобий силжишлар сезилди.

Бирлашмамиз маҳсулот реализация қилиш 10 ойлик планини 102,4 процент, меҳнат унумдорлиги планини 101,8 процент бажарди. Икки сменали ишлашга ўтилди, бригадаларнинг 90 проценти коллектив пудрат методи асосида ишламоқда.

Шу билан бирга, меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонун бирлашмамизда тўла даражада амалга оширилмаётганлигини ошкора айтиш керак.

Бригада кенгашлари ҳали самарали ишламаяпти. Бу ишда расмиятчиликка йўл қўйилмоқда. Маҳсулот сифатини яхшилаш билан боғлиқ масалалар суст ҳал этилмоқда. Шу йилнинг 10 ойи мобайнидагина умуман бирлашмада 430 одам-куни, иш вақти бой берилганлиги, прогуллар эса 84 одам-кунини ташкил этганлиги бежиз эмас.

Меҳнат коллективида маҳсулотга давлат қабули жорий этилганлиги якдиллик билан қўллаб-қувватланди. Чунки буюмларнинг сифати бизни ғоят ташвишга солмоқда. Шу йилнинг ўн ойи давомидагина бирлашмамиз 39 та рекламация олди.

Шунинг учун ҳам биз — ишчилар ижтимоий ишлаб чиқаришни ҳар томонлама интенсивлаш ва уни қайта қуроллантириш асосида серунум, сифатли меҳнатни таъминлашни ўзимизнинг биринчи даражали вазифамиз деб ҳисоблаймиз.

Область шаҳарлари ва районларида бирлашманинг бешта филиали бўлиб, улар мослаштирилган биноларда жойлашган ва тез орада реконструкциялашни талаб қилмоқда. Бироқ бу масалани ҳал этиш планга киритилмаган. Ваҳолонки, бирлашмамиз халқ учун товарлар ишлаб чиқармоқда ва маҳсулотнинг қарийб 50 проценти болалар ассортиментидаги товарлардир. Реконструкция маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш имконини беради.

Шаҳарларимиз ва қишлоқларимиз йил сайин кўркам ва обод бўлаётганлиги, меҳнаткашлар талаб-эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун барча ишлар қилинаётганлиги қувончлидир.

Бироқ областимизда ҳали ҳал этиш керак бўлган кўпгина масалалар бор. Уй-жой масаласи ўткир муаммо бўлиб қолмоқда. Андижон шаҳрининг ўзидагина 12 мингдан ортиқ киши, бизнинг корхонамизда эса 150 киши ўз уй-жой шароитини яхшилашга муҳтождир. Область меҳнаткашлари номидан бу проблемани ҳал этишда ёрдам беришни республика ҳукуматидан сўрайман.

Бир неча йилдан бери биз область аҳолисини водопровод суви билан тўла даражада таъминлай олмаяпмиз. Ҳар биримиз водопровод суви етишмаётганлигини сезиб турибмиз.

Сайловчилар депутат сифатида менга ушбу масалага яна бир бор эътиборни жалб этишни топширдилар ва Андижон областида сув тўплаш иншоотлари қуриш планларини тузишда ана шу масалани назарда тутишни сўрайман.

Депутат Н. И. КУЧЕРСКИЙ нутқи

СССР 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ НАВОИЙ КОН-МЕТАЛЛУРГИЯ КОМБИНАТИНИНГ ДИРЕКТОРИ

Навоий кон-металлургия комбинатининг меҳнаткашлари XII беш йиллик ва 1987 йил учун катта планларни мўлжаллаганлар. 11 ой натижалари 1986 йилнинг план топшириғи ва социалистик мажбуриятлари муваффақият билан бажарилади, деб ҳисоблашга асос бўла олади. Меҳнат коллективлари тўғрисида СССР Қонунининг моддаларини амалга ошириш бунга анчагина ёрдам берди. Комбинат хўжалик юритишнинг янги шароитларида ишлашга ўтиши муносабати билан бунинг аҳамияти айниқса ортади.

Қонун ҳар бир бўлимнинг ҳаётига сингиб кетди. Коллективлар иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг келгусидаги планлари ва ҳозирги планларининг лойиҳаларини, тармоқ комплекс программаларини ишлаб чиқиш ва муҳокама қилишда, коллектив шартномани ишлаб чиқиш ва бажаришда актив қатнашмоқда.

Тажрибаларнинг кўрсатишича, цех (корхона)нинг қуйи ишлаб чиқариш коллективи олдидаги реал моддий масъулиятини белгилаш бригадаларни хўжалик ҳисобига тез ўтказишнинг муҳим воситаси бўлур эди. Бригада хўжалик ҳисобини жорий этиш борасидаги тавсияларда бригадалар хўжалик манфаатларини муҳофаза қилишнинг муҳим ҳуқуқий гарантиялари йўқ. Маъмурият шартномадаги мажбуриятларни бузгудек бўлса, интизомий чорагина қўлланади, Қонунларда цех айби билан вужудга келган исрофгарчиликлар учун бригада зиён кўрмайдиган қоидалар киритилса, хўжалик ҳисоби ёйилишига анчагина кўмак берган бўлур эди.

Қонун меҳнат коллективларининг социалистик мусобақани ривожлантиришда қатнашувини анчагина жонлантирди. У мусобақани ташкил этишдаги такомиллашмаган ҳар хил ишларни, якунлар чиқаришдаги юзакичилик ва маълум дабдабабозликларни очиб ташлашда ёрдам берди. Айтилган танқидий мулоҳазаларга мувофиқ умумий йиғилишларда комбинат ичида меҳнат рақобати якунларини чиқариш тартибига муҳим ўзгаришлар киритилди, мусобақа руҳини кучайтириш ва ошкоравийликни таъминлаш чоралари кўрилмоқда.

Шу билан бирга Қонуннинг баъзи моддалари зарур нормативлар йўқлиги сабабли тегишли йўсинда қўлланилмаётир. Ҳозирга қадар ишчиларгина эмас, коллективларнинг раҳбарлари ҳам Қонуннинг энг муҳим нормаларини тузук тасаввур этолмаётганликларини ҳаёт кўрсатмоқда. Комбинат меҳнаткашлари меҳнат коллективларининг ваколатларини бажарувчи органлар етарлича аниқ белгилаб қўйилмаганлигини, коллективлар ҳаёти ва фаолияти энг муҳим масалаларининг рўйхати йўқлигини проблемалар қаторига қўйяптилар. Йиғилишларда шу проблемалар кўриб чиқилиши лозим.

Меҳнат коллективлари тўғрисидаги СССР Қонуни моддаларини амалга оширишда силлиқ кетмаётган ишлар ҳам бор — меҳнат коллективлари ўз ваколатларининг ҳаммасини ҳам тўла-тўкис амалга оширяпти, деб бўлмайди. Коллективлар, жамоат ташкилотлари ўз ҳуқуқларини амалга оширишда принципиаллик кўрсатмайдиган ҳоллар ҳам учраб туради, қонун талаблари билан ҳисоблашишни истамайдиган раҳбарлар ҳам бор. Аммо Қонунни кўп ёқлама қўллаш корхонанинг иқтисодий ва социал тараққиётини жадаллаштиришдан ташқари, коллективларнинг фаолиятига ижобий таъсир кўрсатиб, меҳнаткашларни ишга омилкорлик билан онгли муносабатда бўлишга сафарбар этиши, кишиларнинг актив ҳаётий позициясини мустаҳкамлаши ҳозирдаёқ равшан.

Депутат И. И. РЎЗИЕВ нутқи

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ПАХТАЧИ РАЙОНИДАГИ СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОЛХОЗ БРИГАДИРИ

СССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган сессиясида илғор технологияни, меҳнатни ташкил этишнинг янги прогрессив формаларини янада жадал жорий этиш зарурлиги таъкидланди.

Мен меҳнат қилаётган бригада аҳил, жипслашган коллективдир. Бригада аъзоларининг ҳар бири ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш ўзининг энг муҳим бурчи эканлигини яхши билади.

Бу вазифа бригаданинг ҳар бир аъзоси бир оила сингари яшаб, эришилган муваффақиятлардан биргаликда қувониб, қийинчиликларни биргаликда бартараф этган шароитдагина бажарилиши мумкин. Илгари биз пахта сотиш планларини мунтазам бажариб келардик. Бу йил эса сув танқислиги, насосларга эҳтиёт қисмлар йўқлиги туфайли экинларни ўз вақтида обиҳаёт билан таъминлай олмадик ва натижада планни бажара олмадик. Шунга қарамай ҳар гектар майдондан ўрта ҳисобда 34 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Биз айрим раҳбарлар беларволик қилишмаганида бундан ҳам мўлроқ ҳосил олган бўлардик.

Эндиликда келгусидаги ишларимиз тўғрисида ўйлаяпмиз. Бригадага мактабларни тамомлаб чиққан ёшларни жалб этишга, уларда пахтакорлик касбига ҳавас уйғотишга, меҳнат коллективига ҳурмат билан муносабатда бўлишни сингдиришга интиляпмиз. Бу ишни яхши йўлга қўйишнинг асосий шарти деб ўйлайман.

Социалистик мусобақанинг кучи тўла намоён бўлишига эришиш керак. Социалистик мусобақа коллектив тарбиявий ролини оширишнинг қудратли воситасидир. Биз бригада аъзолари орасида тарбиявий ишларни ана шу йўналишда олиб боряпмиз.

Шу кунларда келгуси йил ҳосили учун замин тайёрлаш тўғрисида ғамхўрлик қиляпмиз. Ариқ-зовурларни тозалаб, маҳаллий ва минерал ўғитлар тайёрлаяпмиз. Белгиланган вазифани бажариш йўлида дастлабки қадам қўйилди, деб ҳисоблаймиз.

Свердлов номли колхозда маданий-маиший шароитларнинг яхши эмаслиги бизни ташвишлантирмоқда. Масалан, клуб қурилиши тўхтатиб қўйилганлигига тўрт йил бўлди. Ваҳолонки, унга зарурат катта. Районда 80 процентга яқин хонадон газлаштирилган. Бизнинг колхозимизда эса газлаштирилган хонадонлар 10 процентга ҳам етмайди. Район маркази сайловчилари водопровод суви билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида менга наказ бердилар. Бу ерда бошланган иш тўхтатиб қўйилган эди. Мана шу барча проблемалар сўзсиз ҳал этилиши керак.

ЯНГИЧА ИШЛАШ МАСЪУЛИЯТИ

Наманган область партия комитети пленумидан

Область партия комитетининг пленуми КПСС XXVII съезди қарорлари ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети III пленуми талаблари асосида идеология ишининг самарадорлигини ошириш юзасидан область партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама қилди.

Докладчи — область партия комитетининг биринчи секретари Н. Р. Ражабов ва музокарада қатнашган нотиқлар меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий, аҳлоқий, атеистик тарбиялаш, идеология ишини қайта қуриш соҳасидаги ютуқларни талабчанлик, танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида таҳлил этдилар.

Давр талабига мувофиқ ишлашни ўргана бориш, ҳамма жойда ижодкорлик, мустақиллик, принципиаллик ва талабчанлик муҳити қарор топаётгани қувончли ҳолдир. Одамларнинг меҳнатга янгича муносабати ўз самарасини бермоқда. Йилнинг ўтган ўн ойида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 101,7 процент қилиб уддаланди. Агросаноат комплекси ходимлари план-топшириқларини муваффақиятли бажардилар. Давлатга 431,3 минг тонна пахта сотилди. Ҳосилдорлик гектар бошига 31 центнерга етди. Кузги-қишки ишлар изчил олиб борилмоқда. Шунингдек гўшт, сут, тухум ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришда сезиларли силжиш бўлди. Съезд ғояларининг ҳар бир киши онгига етказилаётгани, оммавий-сиёсий ишларнинг янги форма ва усулларидан кенг фойдаланилаётгани ютуқлар гарови бўлаётир.

Пленумда ҳали фойдаланилмаётган резерв ва имкониятлар ҳам батафсил таҳлил этилди. Задарё, Тўрақўрғон, Чуст, Янгиқўрғон районларида, областдаги бир қанча колхоз ва совхозларда пахта тайёрлаш плани бажарилмай қолишига, 9 та саноат корхонасида 7 миллион сўмлик маҳсулотнинг кам етказиб берилишига ташкилий-партиявий ишларнинг бўшлиги сабаб бўлаётгани таъкидланди. Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли шойи ишлаб чиқариш бирлашмаси (директори Т. Жўраев, партия комитетининг секретари Ш. Мамадалиев) шу йилнинг ўзида 64 та, Наманган консерва заводи (А. Ҳалимов ва Х. Домлажонов) 22 та, Янгиқўрғон ремонт ишлаб чиқариш корхонаси (А. Бойчаев ва Н. Убайдуллаев) 19 та рекламация олди. Бу салбий ҳолатларга нисбатан партия ташкилотлари, идеология кадрлари таъсирчан чораларни кўрмаяптилар. Чунончи, область касаба союзлари Совети кейинги икки йил ичида 22 та меҳнат коллективида бошланган ташаббусларни маъқуллаган эди. Бироқ бу хайрли иш бошланғич партия ташкилотларининг бепарволиги сабабли сўниб қолди.

Пленумда аҳолининг барча қатламлари ўртасида атеистик тарбияни, хотин-қизлар билан олиб борилаётган ишлар савиясини янада кучайтириш зарурлиги уқтирилди.

Ҳар бир коммунистнинг топширилган иш учун масъулиятини оширишда областда ташкил этилган оммавий-сиёсий марказларнинг роли катта бўлмоқда. Ҳозир областда 80 дан ортиқ оммавий-сиёсий марказлар ишлаб турибди. Сиёсий ва иқтисодий таълим системаси машғулотларига 180 мингдан кўпроқ тингловчи жалб этилган. Оммавий-сиёсий марказларда бўлаётган қизғин ва самимий мунозаралар, фикр олишувлар одамларда меҳнатга коммунистик муносабатни шакллантирмоқда. Аммо Чуст, Поп, Янгиқўрғон районларида бу муҳим сиёсий ишга етарли эътибор берилмаётир.

Пленумда меҳнаткашларнинг турмуш даражаси ўсганлиги, меҳнатга янгича муносабат қатъий қарор топаётганлиги ҳақида алоҳида қониқиш билан гапирилди. Саноатда, қурилиш, агросаноат комплексида коллектив пудрати асосий ўринни эгаллаган. Социал масалаларни амалий тарзда намунали ҳал этаётган коллективлар ҳам анча. Наманган, Норин, Учқўрғон районларидаги жуда кўп хўжаликларда меҳнаткашлар учун қулай иш шароити яратиб бериш соҳасида бой тажриба тўпланди.

Музокарада сўзга чиққан Поп ва Янгиқўрғон район партия комитетларининг биринчи секретарлари М. Абдуллаев, А. Жаъфаров, Наманган район партия комитетининг секретари Ё. Валиев, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли шойи ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиси Р. Баранова, область прокурори Ч. Жўраев, Наманагандаги 49-мактаб ўқитувчиси И. Ланькова, Учқўрғон районидаги «Учқўрғон» совхози звено бошлиғи С. Ботирқулова, Чуст район ижроия комитетининг раиси Т. Жумаева, Наманган давлат педагогика институти ректори М. Маматов, область комсомол комитетининг биринчи секретари Т. Шамсибоев, Уйчи районидаги «Қизил равот» совхозининг директори А. Шерматов ва бошқа нотиқлар идеологик, оммавий-сиёсий, тарбиявий ишларда эришилган ютуқларни қайд этиш билан бирга, йўл қўйилган хато ва камчиликларни тугатиш юзасидан конкрет таклиф ва мулоҳазалар билдирдилар.

Пленум муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Т. НАЗИРОВ.

ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВЛАРИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

ГУЛИСТОН. 8 декабрь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Сирдарё область партия-хўжалик активларининг йиғилиши бўлди. 1986 йил планлари ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилиш якунлари, беш йилликнинг иккинчи йилида область меҳнаткашларининг вазифалари кўриб чиқилди. Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари А. Ф. Клепиков доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари 1987 йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг тўртинчи сессияси

«МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИ ВА УЛАРНИНГ КОРХОНАЛАРНИ, МУАССАСАЛАРНИ, ТАШКИЛОТЛАРНИ БОШҚАРИШДАГИ РОЛИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ СССР ҚОНУНИ ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ҲАҚИДАГИ ДОКЛАД ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Депутат Л. И. ВОРОНОВА нутқи

СИРДАРЁ ГРЭСИНИНГ ЭЛЕКТРОМОНТЁРИ

Тез орада биз, депутатлар сайловчиларнинг наказларини бажариш юзасидан нималар қилганлигимиз, ўз ишимизни замон талаблари руҳида қандай қилиб қайта қураётганлигимиз ҳақида уларга маълумот берадиган пайт келади. Шуни айта оламанки, Ўрта Осиёдаги энг катта нурхона бўлган Сирдарё ГРЭСи ҳозир энг кўп қувват билан — 2 миллион 750 минг киловатт қувват билан ишламоқда, ўнта блокнинг ҳаммаси энергия бериб турибди. Электр линиясининг реле ҳимоя группаси истеъмолчиларга узлуксиз энергия берилишини таъминламоқда, мен ҳам шу группанинг аъзосиман. Бизнинг коммунистик меҳнат коллективимиз беш йилликнинг биринчи йилида бирон марта ишда узилиш бўлишига йўл қўймади.

Кейинги вақтларда ГРЭС маъмурияти ҳам, жамоат ташкилотлари ҳам асбоб-ускуналарнинг нормал ишлашини таъминлашга кўп эътибор бермоқдалар. Натижада энергия ҳосил қилишни 14 процент оширишга эришилди. Станция ишининг пухталиги ва тежамлилиги оширилди, кадрларнинг қўнимсизлиги камайди. Мана шу масалаларнинг ҳаммасини ҳал қилишда биз жуда кенг миқёсда қатнашяпмиз. Коллективнинг ўз анъаналари қарор топган: ветеранларни шарафлаш, ишчилар синфига тантанали равишда қабул қилиш, мусобақа якунларини чиқариш шу анъаналар жумласига киради.

Буларнинг ҳаммаси — жуда яхши, аммо меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонун бизнинг олдимизга коллектив аъзолари тўғрисида, уларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш ҳақида ғамхўрлик қилиш вазифасини ҳам қўяди. Мана шу масалани ҳал этишнинг аҳволи унчалик яхши эмас.

Бизнинг Ширин шаҳримиз ташкил топганига 14 йил бўлди. Аммо ҳозиргача бу ерда бирорта кинотеатр, ёшлар кафеси, пионерлар уйи, пионер лагери йўқ. Бу объектлар йил сайин ҳатто планга ҳам киритилмаяпти. Депутат бўлганим учун мен ҳар йили ваъда бериб, ўз сўзини устидан чиқмайдиган раҳбарлар шаънига айтилган таъналарни сайловчилардан эшитиб тураман. Шу сабабли сайловчилар менга: шаҳарда маданий-маърифий марказ қурилишини жадаллаштириш ҳақида наказ берганлар. Бу марказ 1980 йилдаёқ қуриб битказилиши керак эди, аммо муддат ўтиб кетди. Энди лойиҳанинг ўзи ҳам эскириб қолди, натижада бу йил планлаштирилган 100 минг сўмдан атиги 29 минг сўми ўзлаштирилди. Ҳолбуки объектнинг смета қиймати бир ярим миллион сўм туради.

Ўзбекистон шаҳарсозлик илмий-тадқиқот лойиҳалаш институтидан лойиҳани тезроқ беришни илтимос қиламиз, акс ҳолда ёшларимиз социал-маданий-маиший масалаларга яхшироқ эътибор берилаётган бошқа станцияларга тарқалиб кетиши мумкин.

Квартиралар яхши иситилмаётганлиги, ертўлаларни сув босиб кетганлиги ҳақида шикоятлар кўп. Ўзбекистон Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг ёрдами билан Шириндаги 48 та уйдан 18 тасини капитал ремонт қилиб олишга муваффақ бўлдик, аммо ертўлаларни ҳали ҳам сув босиб ётибди — сизот сувларнинг сатҳи баланд. Бу муаммони ҳал этиш иложини ҳеч ким тополмаяпти. Фарҳод ГЭСи посёлкасининг аҳолиси сув таъминоти ёмонлиги масаласини менинг олдимга қўйишди. Энергетика ва электрлаштириш министрлиги ҳам, Уй-жой-коммунал хўжалиги министрлиги ҳам ҳозирча амалий чора кўрганлари йўқ. Шу минбардан туриб Фарҳод ГЭСи меҳнатчиларининг эҳтиёжлари билан ниҳоят шуғулланишни сайловчилар номидан илтимос қиламан.

Сирдарё ГРЭСида 500 киши уй-жойга муҳтож. Ҳар йили камида 2 та уй ишга туширилаётган эди. Бирдан биз 1987 йилда уй-жой умуман қурилмаслигини билиб қолдик. Менга тушунтиришларича, «СирдарьяГРЭСстрой» ишлар ҳажмини қисқартирмоқда. Бизнинг объектларни ўз ихтиёрига олган Қурилиш министрлиги эса планни тасдиқлаб бўлибди. Мен Сирдарё ГРЭСи меҳнат коллективи номидан республика Министрлар Советидан шу масалани кўриб чиқишни илтимос қиламан.

Депутат О. КЎККЎЗОВ нутқи

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ШУМАНАЙ РАЙОНИДАГИ ГАГАРИН НОМЛИ СОВХОЗ ДИРЕКТОРИ

Ўтган йили районимиз ҳаётида муайян ижобий силжишларга эришилганлиги меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонуннинг самарали таъсиридандир, албатта. Хўжаликларда, корхоналарда интизом ва тартиб мустаҳкамланиб, дабдабабозликка, хўжасизликка, қўшиб ёзишларга қарши кураш авж олдирилмоқда. Планлар бажарилиши устидан назорат кучайтирилиб ҳисобга олиш ва ҳисобот ишларида тартиб ўрнатилди. Шуманай район меҳнаткашлари пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажардилар, чорвадорлар дуруст кўрсаткичларга эришдилар. Совхозимиз сабзавот ва полиз маҳсулотлари тайёрлаш планини ошириб бажарди. Меҳнатни ташкил этишнинг бригада формаси жорий этилганлиги, хўжаликда моддий рағбатлантириш методи такомиллаштирилганлиги меҳнат унумдорлигини сезиларли даражада оширишга ёрдам берди, совхоз ишчиларининг иш ҳақи ҳам оширилди.

Биз меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонуннинг 16-моддасига биноан қишлоқ меҳнаткашларининг уй-жой ва маиший шароитини планли асосда яхшилашга интиляпмиз. Марказий қўрғонга газ олиб келинди. Водопровод бор. Уй-жойлар қуряпмиз. Совхоз территориясида 4 та ўрта, 2 та 8 йиллик ва 2 та бошланғич мактаб, 4 та медпункт, 150 ўринли болалар боғчаси, маиший хизмат корхонаси бор. Бироқ ҳали ҳамма ишлар қилинган деб бўлмайди. Маиший хизмат корхонасининг иши яхши йўлга қўйилмаган. Савдо дўконларимиз ҳам кам. Автоном республиканинг агросаноат комитети ҳар йили атиги иккита уй-жой қурилишига маблағ ажратмоқда. Қурилиш материаллари ҳам етарли эмас. Натижада айрим объектлар қурилиши узоқ йилларга чўзилиб кетмоқда, уй-жойларга бўлган талаб эса ошиб бормоқда. Совхозда типовой магазин, новвойхона, клуб, спорт комплекслари йўқ. Совхоз бўлимларида ясли-боғчалар қурилиши планга киритилмаган, асфальтланган йўллар кам. Бу камчиликларнинг ҳаммаси кадрлар қўнимсизлигига ва иш сифатининг пасайишига олиб келмоқда.

Биз меҳнат коллективи ишнинг муваффақияти учун ўз масъулиятини ошириши ва ўзига нисбатан ғамхўрликни сезиши зарур деб ҳисоблаймиз. Биз одамлардан ёнилғи-мойлаш материалларини тежаб-тергаб сарфлашларини талаб қиляпмиз. Механизаторларнинг масъулияти оширилди, эндиликда улар бригадалар олдида ҳисоб бериб турадиган, техникани авайлаб асрайдиган бўлиб қолдилар. Лекин айни вақтда совхоз ишлаб чиқариш молия планида ўзига ажратилган миқдордаги ёнилғи ва мойлаш материалларини ҳамон тўлиқ ололмаяпти. Масалан, бу йил Давлат агросаноат комитети талаб этилаётган 3 минг тоннадан ортиқ ёнилғи-мойлаш материаллари ўрнига 1700 тонна ажратди. Қишлоқ хўжалик ишларининг айрим турлари тўхтатиб қўйилди. Меҳнат коллективининг эҳтиёжларига шу тариқа муносабатда бўлиш мумкин эмас, чунки бу одамларни ишдан совутади.

Совхозимиз ва районимиз меҳнат коллективлари маҳаллий Советлар ва улар депутатларининг ҳисоботларини тингладилар.

Менинг ўзим эса йил давомида меҳнат коллективлари ҳузурида икки марта ҳисоб бердим. 40 дан ортиқ бошқа депутатлар ҳам ҳисобот бердилар. Бу сўзсиз, масъулиятимизни оширади, камчиликларни ўз вақтида тузатишга ёрдам бермоқда.

ЖАНГОВАР АТЕИЗМ УЧУН

Зулматга қарши нур

БУХОРО ОБЛАСТИ. Бухоро маданият техникумида илмий атеизм университети ташкил этилган. Яқинда бу билим масканида навбатдаги ўқув йили бошланди. Илмий атеизм университетининг икки йиллик курсларида тингловчилар сони тобора кўпайиб бормоқда. Булар кутубхоналар ва маданий-маърифий муассасаларнинг бўлажак ходимларидир. Улар илмий атеизм университетида олган билимларини омма орасида тарқатишга актив киришдилар. Шу кунларда техникум студентларини клубларда, маданият уйларида, маҳаллаларда, чойхоналарда тез-тез учратиш мумкин. Улар илмий атеизмнинг фаол ташвиқотчиларига айланишган.

Пропагандистлар олиб бораётган ишнинг форма ва методлари хилма-хилдир. Саноат корхоналари ходимлари, ёшлар билан учрашувларда савол-жавоб кечалари, ўқувчилар конференциялари, викториналар, адабий ўйинлар яхши самара беряпти. Ана шу тадбирлар жараёнида ислом ақидаларининг реакцион моҳияти фош этилиб, материалистик қоидалар тушунтирилмоқда. Бундай тадбирлар қўшни Мухтор Ашрафий номидаги маҳалла аҳолиси ўртасида ҳам тез-тез ўтказилаётир. Илмий атеизм университетига маданият техникуми партия ташкилотининг секретари Гулсара Саломовна Қаюмова ректорлик қиляпти.

Суратда: (чапдан-ўнгга) университет ректори Г. Қаюмова, М. Ашрафий номли маҳалла комитети раиси И. Комилов ва 7-ихтисослашган ҳунар-техника билим юрти ўқувчиси А. Отаев «Атеист овози» деворий газетасининг навбатдаги сонини тайёрлашмоқда.

Р. ҒАФУРОВ фотоси (ЎзТАГ).

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти қуйидаги китобларни ўзбек тилида чоп этди:

Максим Горький. Она. Роман, ҳикоялар, адабиёт ҳақида мақолалар. 528 бет. Баҳоси 2 сўм 80 тийин.

Бу тўпламга ёзувчининг жаҳон адабиёти хазинасига бебаҳо бойлик бўлиб қўшилган асарлари жамланган.

Юсуф Шомансур. Мен ўзқазмаган дарахтлар. Шеърлар ва поэмалар. 288 бет. Баҳоси 1 сўм 70 тийин.

Китобга шоирнинг ижодий меросидан сара асарлари, қайта нашр этилган «Райчарон», «Қўшюрак», «Қонсиз фожиа» каби поэмалари ҳам киритилган.

Восит Саъдулла. Ҳаёт девони. 304 бет. Баҳоси 1 сўм 40 тийин.

Бу иккинчи девонда бахт-саодат, севги ва садоқат, Ватан ва инсонга меҳр, дўстлик ва тинчлик, умид ва ишонч куйланади.

Хуршид Даврон. Болаликнинг овози. Лирика. 208 бет. Баҳоси 80 тийин.

Шоирнинг кейинги йилларда ёзган шеърлари киритилган бу китобда она юрт, табиат манзаралари, болалик, ёшлик лавҳалари, ўтмиш ва келажак ҳақида сўз юритилади.

Ҳовли тўйлари

● **ПАХТАЧИ.** Райондаги Зиёвуддин посёлкасида бир йўла 20 хонадон ҳовли тўйи ўтказди. Барча қулайликларга эга бўлган уйларни «Узагропромстрой»га қарашли 106-механизациялашган кўчма колонна бунёдкорлари барпо этишди.

И. НОРҚУВВАТОВ.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

ҚИЙИН ВА ФАХРЛИ ҒАЛАБА

ШАХМАТ

Осиё қитъасида биринчи марта ўтказилган жаҳон шахмат олимпиадаси, аввало, унда қатнашган командалар сонининг рекорд даражага етганлиги (эркаклар мусобақасида 108, аёллар турнирида 40 дан ортиқ) диққатни жалб қилди. Дарвоқе, дунёнинг энг жазирама нуқталаридан бири бўлган Бирлашган Араб Амирликлари тупроғида кечган шахмат жанглари бениҳоя қизғин тус олди. Айниқса, марра чизиғида юзага келган вазият ажабтовур бўлди. Якунловчи 14-тур олдидан пешқадамларни атиги яримтадан очко ажратиб турарди: АҚШ командаси 52 имкониятдан 36,5, СССР — 36, Англия — 35,5 очкога эга эди.

Швейцарча системада ўтказиладиган мусобақаларда ҳар бир тур олдидан қуръа ташланади. Охиргисида АҚШ шахматчилари чекига Болгария, англияликларга Бразилия ва бизникиларга Польша шахматчилари тушди. Совет командаси — жаҳон чемпиони Гарри Каспаров, жаҳон экс-чемпиони Анатолий Карпов, халқаро гроссмейстерлар Артур Юсупов ва Рафаэль Ваганяндан иборат зарбдор тўртлик эди. Вакилларимиз ҳисобни 4:0 га етказганларида, англияликлар барча учрашувларни ютиб, ҳаяжонда қолган томошабинга айланган эдилар. Шу пайт болгарияликларнинг қаттиқ қаршилигига учраётган АҚШ командаси олтин кубокдан деярли умидини узгандек бўлди. Буни қарангки, 3 мингдан зиёд партия ўйналиб, чемпионлик тақдири биттагина учрашув натижасига қараб қолса-я?! Муаммони жаҳон чемпиони Гарри Каспаров ҳал қилиши керак. Польшалик гроссмейстер Шмидт эса анчагача бўш келмай турди. Бекорга жаҳон чемпионими, Каспаров бор маҳоратини ишга солди. Салмоғи гавҳарга тенг бу ютуқ совет шахматчиларига умумий ғалаба келтирди. Вакилларимиз 56 имкониятдан роппа-роса 40 очко жамғардилар. Ярим очко ортда қолган Англия командаси 1984 йили Грецияда ўтган олдинги олимпиададаги каби иккинчи бўлди. АҚШ вакиллари 38,5 очко билан учинчи поғонани эгалладилар.

Аёллар мусобақасида шахмат маликалари: Майя Чебурданидзе, Елена Ахмиловская, Нона Гаприндашвили ва Нана Александриядан иборат ажойиб квартетга тенг жўр бўла оладиган бошқа тўртлик топилмади. Вакилларимиз ғалабаларининг доимийлик анъанаси сақлаб қолинди. Венгрияликлар иккинчи, Руминия ва Хитой вакиллари учинчи-тўртинчи ўринларни баҳам кўрдилар. Олимпиада олтин кубоклари яна Москвага йўл олди.

* * *

Бирлашган Араб Амирликларидаги Олимпиада пайти Халқаро шахмат федерациясининг навбатдаги конгресси ҳам бўлиб ўтди. Филиппинлик Флоренсио Кампоманес яна тўрт йил муддатга ФИДЕ президентлигига қайта сайланди. Халқаро гроссмейстер Николай Крогиус (Москва) умумий ва махсус масалалар бўйича вице президент бўлди.

ФИДЕ бош ассамблеяси СССР Шахмат федерациясининг таклифи билан жаҳоннинг барча шахматчиларига бир овоздан мурожаатнома қабул қилди. Унинг сўнггида шундай дейилади: «Биз, ФИДЕга бирлашган шахматчилар қадимий ўйинимиз барча ихлосмандларини бутун куч-ғайратни тинчликни асраш, ялпи хавфсизлик ҳамда дўстликни таъминлаш учун сарфлашга чақирамиз... Шаҳарларимиз, мамлакатларимиз осмони доим мусаффо бўлсин».

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

НОҒОРА... ТЎЙДАН ОЛДИН ЧАЛИНДИМИ?!

Сирдарё областидаги фермалардан заводларга сутни марказлаштирилган тарзда ташишни жорий этишга бош қўшган одамларнинг эндиликда нафаси ичига тушиб кетди. Яқин-яқингача ҳам хўжаликлардан барча юқори ташкилотларга, маҳаллий ва республика матбуотига ғалаба рапортлари турнақатор бўлиб келиб турган эди-ку. Сирдарё районидаги Ильич номли ва Охунбобоев номли, Ворошилов районидаги Свердлов номли ва Куйбишев номли колхозларнинг, Гулистон, Оқолтин ва бошқа районлардаги кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари бу прогрессив усулнинг фаол тарафдорларимиз, деб обдон гапиришган эди.

Хуллас, ноғора садолари тинди, район агросаноат бирлашмалари ва область агросаноат комитетидагилар навбатдаги тадбир ўтказилгани ҳақида белгилаб қўйишди. Аммо ҳалиги биз айтган усулнинг «таноби» тортилиб, уни қўллаётган хўжаликлар сони камайиб кетаверди.

Балки бу усулни қўлланиш фойдали эмасдир? Асло, Кимки янгиликни жорий этишга ғайрат-шижоат билан, маъмуриятчилик қилмай ва шовқин-сурон кўтармай киришган бўлса, бунинг нафини кўряпти. Булар орасида Боёвут районидаги «Коммунизм» колхозининг, «Боёвут» совхоз-техникумининг чорвадорлари бор. Улар махсус сут блоклари тайёрладилар. Холодильникларни монтаж қилдилар, тош-тарози хўжалигини кўпайтирдилар. Бу хўжаликлар сут солинадиган идишларни кўпайтириш, сут тозалаш қурилмалари ўрнатишга куч ва маблағларни аямадилар. блокларга бориладиган йўлларни тартибга солдилар. Мана энди, бунинг ҳузурини кўрмоқдалар.

Кимки янги усулни жорий этишга навбатдаги кампания, деб қараган бўлса, ютқизиб қўйди. Ташаббусни қўллаб-қувватлаб ва тез орада рапорт беришни асосий юмуш, деб билганлар «чув» тушиб қолишди. Дарҳақиқат, совутиш хўжалиги ростланмаган, идишлар етишмаётган, сутни тозалаш масалалари билан «узун қулоқ» гаплар ёки телевизор орқали «танишган» бўлса, яна нимани ҳам кутиш мумкин?

Гулистон районида марказлаштирилган усулда сут ташишдан фақат Фрунзе номли колхоз, Ворошилов районида «Красний Октябрь» колхози, Ильич районида Узоқов номли совхоз фойдаланмоқда. Хўш, янги усул ҳақида жар солган бошқа «активлар» қани?

Район агросаноат бирлашмалари ва область агросаноат комитети ҳам бу ишга аралашмай ғалати йўл тутмоқдалар. Бу ташкилотларнинг мутахассислари хўжаликларга ёрдам беришса, зарур ускуналар билан таъминлашса маъқул бўлардику? Лекин бунга шошилишаётганлари йўқ. Балки сутни марказлаштирилган усулда ташиш энди эскирган иш бўлиб қолди, деб ўйлашаётгандир? Балки навбатдаги «ташаббус»ни кутишиб, ноғорани шунга мўлжаллаб қизитишаётгандир.

Ю. БОНДАРЕНКО,
ЎзТАГ мухбири.

АХБОРОТ

● **САМАРҚАНД.** Советобод районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхози марказида 50 ўринли «Қуёшча» болалар боғчаси фойдаланишга топширилди. Шунингдек, бу ерда китоб магазини ҳам очилди.

Б. ШАМСИЕВ.

● **ҚЎҚОН.** Шаҳарда «Табиат инъомлари» кўриги ўтказилди. Унда саноат корхоналари, ўқув юртлари ва маданият муассасаларида етиштирилган гул ва кўчатлар, турли ҳайвон ва паррандалар намойиш этилди. Пазандалар эса тотли таомларни хўрандаларга ҳавола этдилар.

З. РАҲИМОВА.

● **АНДИЖОН.** Хартум қишлоғи марказида 500 номерли автомат-телефон станцияси қурилмоқда. Карл Маркс номли совхозда 150 ўринли болалар боғчаси, отахонлар чойхонаси фойдаланишга топширилди. Заврoқ қишлоғида 200 ўринли янги шифохона иш бошлади.

Ж. ТУРДИЕВ.

● **НАМАНГАН.** Поп районидаги Чодак қишлоғида 800 абонентга хизмат кўрсатувчи АТС қуриб битказилди. Задарёга эса янги кўприк қурилди. Энди Пунгон, Гулбоғ, ва Қорақалпоқ аҳоли пунктлари орасидаги масофалар анча қисқарди.

Й. БОЙЧАЕВ,
А. НАСРИДДИНОВ.

● **УРГАНЧ.** «ВЛКСМ 40 йиллиги» кўчасида йирик «Мева ва сабзавотлар» магазини фойдаланишга топширилди.

Л. БЛИНДЕР.

БУХОРО

РАДИО УЙИ

● **Область марказида янги радио уйи қурилиб, фойдаланишга топширилди. Объектни 163-қурилиш трестининг 219-механизациялашган кўчма колоннаси коллективи барпо қилди.**

Янги бино махсус жиҳозланган концерт студияси, марказий бошқарув пульти ва монтаж хоналарига эга. Москвалик ва венгриялик монтажчилар ўрнатган замонавий асбоб-ускуналар маҳаллий радио эшиттиришларининг техник сифатини оширишга кенг имкониятлар яратиб беради.

ОЛИМЛАР — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

● **Бухоро Енгил ва озиқ-овқат саноати технологияси институтининг органик химия кафедраси билан маҳаллий саноат корхоналари ўртасида ижодий ҳамкорлик яхши йўлга қўйилмоқда.**

Яқинда кафедра ўқитувчилари Р. Алиев, И. Умярова хўжалик шартномаси асосида Бухоро тўқимачилик комбинати қувурларини коррозиядан сақлаш учун полимер материаллар билан қоплаш йўлини ишлаб чиқишди. Бу билан корхона коллективи 65 минг сўмлик йиллик шартли самарага эга бўлди.

Н. НАИМОВ.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ❁ ЭЪЛОНЛАР

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ!
1987 йил 1 январдан 10 январгача
«ЁШЛИК» СПОРТ АРЕНАСИ

ЯНГИ ЙИЛ АРЧА ТОМОШАЛАРИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

Сиз бу ерда адабий асарлар, эртаклар, мультфильмлардаги севимли қаҳрамонлар билан учрашасиз. М. Горький номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли рус академик драма театрининг артистлари бу театрлашган томошаларда банд бўладилар.
Томошалар соат 12 ва 14.00 да бошланади.
ХУШ КЕЛИБСИЗ!
Коллектив бўлиб кўриш учун «Пахтакор» Марказий стадиони кассаларида соат 10 дан 19.00гача заявкалар қабул қилинмоқда.
Маълумотлар олиш учун телефон 41-30-23.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ
КЕЧКИ ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов курси тингловчиларни техника олий ўқув юртларининг ҳамма бўлимларига кириш учун тайёрлайди.
Машғулотлар рус ва ўзбек тилларида юқори малакали ўқитувчилар томонидан математика, химия, физика, тил ва адабиёт фанларидан кириш имтиҳонлари программаси асосида олиб борилади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: институт ректори номига ариза, ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (ўқувчилар учун ўқиш жойидан справка), 2 дона сурат (3х4 см).
Ҳужжатлар шанба кунидан ташқари ҳар куни соат 17.00 дан 19.00 гача институтнинг янги биносида 90-хонада қабул қилинади.
Тайёрлов курсида ўқиш учун 25 сўм ҳақ тўланади. Ўқиш муддати 4 ой бўлиб, машғулотлар 1987 йил 1 февралдан бошланади.

Институт адреси: Тошкент шаҳри, Горбунов кўчаси 5-уй. (3, 18, 54, 50-автобуслар, 2, 6, 13, 16-троллейбуслар ва 7, 9, 11, 24, 28-трамвайларнинг «Соцгородок» бекати).

СССР ДАВЛАТ АГРОСАНОАТ КОМИТЕТИ
ЎРТА ОСИЁ ЎСИМЛИКЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
1987 йил учун
қуйидаги ихтисослар бўйича
КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ
АСПИРАНТУРАГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

энтомология, ўсимликларни зараркунандалар ва касалликлардан ҳимоя қилиш.
Ариза ва ҳужжатлар 1986 йил 20 декабргача қабул қилинади.
Кириш имтиҳонлари 1987 йил 2 январдан бошланади.
Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: кадрлар ҳисоби бўйича шахсий варақа (фотосурати билан), таржимаи ҳоли, жамоат-ишлаб чиқариш характеристикаси, олий ўқув юртини битирганлиги тўғрисидаги дипломдан нусха ва баҳолар ведомостидан кўчирма (нотариус томонидан тасдиқланган), меҳнат дафтарчасидан кўчирма, соғлиғи тўғрисидаги медицина справкаси (286-форма), маоши тўғрисида справка, илмий ишлари рўйхати ёки танлаган ихтисоси бўйича реферат.
Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 702149, Тошкент области, Оржоникидзе райони.

●

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

ХОККЕЙ

13—14 декабрда — **«БИНОКОР» (Тошкент) — «МЕТАЛЛУРГ» (Челябинск).**
17—18 декабрда — **«БИНОКОР» (Тошкент) — «СКА» (Свердловск).**
Ўйинлар шанба ва якшанба кунлари 17.00 да, ҳафтанинг қолган кунлари 18.30 да бошланади.
Билетлар Марказий «Юбилей» спорт зали кассаларида сотилади.
Маълумотлар олиш учун телефонлар: 46-07-53, 46-68-77 — администратор, 46-03-12, 47-70-31 — касса.

●

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
1986 йил 16 декабрда
МУБОРАК ШАҲРИДА
«Мубарекгаздобича» ишлаб чиқариш бирлашмаси ортиқча асбоб-ускуналар ва материаллар (кабель маҳсулотлари, запор арматуралари, насослар)ни **сотиш юзасидан**
САВДО ЯРМАРКАСИНИ ЎТКАЗАДИ
Ҳамма хоҳловчилар таклиф қилинади.
Адрес: Қашқадарё области, Муборак шаҳри.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
АКУШЕРЛИК ВА ГИНЕКОЛОГИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

бўлим бошлиқлари: акушерлик ва гинекология (медицина фанлари доктори, медицина фанлари кандидатлари);
кичик илмий ходимлар: оператив ва консерватив гинекология бўлими, пахта тозалаш саноати корхоналарида ҳомиладор аёллар меҳнатидан рационал фойдаланишни ўрганиш, акушерлик патологиясида анестезия рационал методларини ишлаб чиқиш группалари.
Конкурс муддати — 21 декабргача.
Ҳужжатлар институт директори номига қуйидаги адресга юборилсин: 700124, Тошкент шаҳри, М. Горький проспекти, 132«а» уй.

Тошкент давлат университетининг ректорати, партия комитети ва жамоат ташкилотлари ҳамда биология-тупроқшунослик факультети коллективи шу факультетнинг ўсимликлар физиологияси кафедраси доценти К. С. Сафаровга онаси

Марган МАТНИЕЗОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг Мухтор Ашрафий музейи коллективи Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги маданият ёдгорликлари бош илмий-ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи Ф. М. Ашрафийга онаси

Мунаввара Раҳимовна АШРАФИЙнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент политехника институти физика кафедраси коллективи шу кафедранинг катта ўқитувчиси А. Ш. Абдуллинага онаси

Минсулув АБДУЛЛИНАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/XII да Қуёшга таъзим қил, 11/XII да Отелло.
ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/XII да Отелло, 11/XII да Келинлар қўзғолони.
МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/XII да Ўзбекистон ССР халқ артисти М. Ғофуровнинг ижодий кечаси, 11/XII да Ҳийлаи шаръий.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.